

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MONTESORİ EĞİTİM YÖNTEMİNİN ÇOCUK MOBİLYA
TASARIMINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
CEREN BAKIR KIYMAZ

ANKARA - 2020

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

MONTESORİ EĞİTİM YÖNTEMİNİN ÇOCUK MOBİLYA
TASARIMINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
CEREN BAKIR KIYMAZ

TEZ DANIŞMANI
PROF.DR. ADNAN TEPECİK

ANKARA - 2020

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Anabilim Dalı İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Tezli Yüksek Lisans Programı çerçevesinde Ceren BAKIR KIYMAZ tarafından hazırlanan bu çalışma, aşağıdaki jüri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 16 / 01 / 2020

Tez Adı: Montessori Eğitim Yönteminin Çocuk Mobilya Tasarımına Etkisi

Tez Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı - Soyadı, Kurumu)

İmza

Prof. Dr. Adnan TEPECİK (Danışman)

Başkent Üniversitesi, Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Can Mehmet HERSEK

Başkent Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölüm Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Kurt Orkun AKTAŞ

Kırıkkale Üniversitesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü Doktor Öğretim Üyesi

ONAY

Prof. Dr. İpek KALEMCİ TÜZÜN

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Tarih: ... / ... /

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 16 / 01 / 2020

Öğrencinin Adı, Soyadı: Ceren Bakır Kıymaz

Öğrencinin Numarası: 21220232

Anabilim Dalı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı

Programı: İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Tezli Yüksek Lisans

Danışmanın Unvanı/Adı, Soyadı: Prof. Dr. Adnan Tepecik

Tez Başlığı: Montessori Eğitim Yönteminin Çocuk Mobilya Tasarımına Etkisi

Yukarıda başlığı belirtilen Yüksek Lisans/Doktora tez çalışmamın; Giriş, Ana Bölümler ve Sonuç Bölümünden oluşan, toplam 54 sayfalık kısmına ilişkin, 25 / 12 / 2019 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 4'dür.

Uygulanan filtrelemeler:

Kaynakça hariç

1.Alıntılar hariç

2.Beş (5) kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

“Başkent Üniversitesi Enstitüleri Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Usul ve Esaslarını” inceledim ve bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Öğrenci İmzası:

ONAY

Tarih: 16 / 01 / 2020

Öğrenci Danışmanı Unvan, Ad, Soyad, İmza:

Prof. Dr. Adnan TEPECİK

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın hazırlanmasında en başından sonuna kadar sabırla yol gösteren, desteğini, bilgisini ve yardımlarını esirgemeyen danışmanım ve değerli hocam Prof. Dr. Adnan TEPECİK'e, sürekli çalıőmamda ve araőtırmamda beni anlayıp motive eden, desteğini esirgemeyen eőim ağrı ve oğlum Arda'ya, rahatlıkla çalıőmama ortam hazırlamak için ellerinden geleni yapan annelerim Asuman ve Müjgan'a, çalıőmam sırasında yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen tüm ailem ve herkese teőekkürlerimi sunarım.

Ankara, 2020

Ceren Bakır Kıymaz

ÖZET

Ceren Bakır Kıymaz

MONTESSORİ EĞİTİM YÖNTEMİNİN ÇOCUK MOBİLYA

TASARIMINA ETKİSİ

Başkent Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı

2020

Okul öncesi dönemdeki çocuğun tek başına ihtiyaçlarını karşılayabilmesini ve çevresel etkileşime girebilmesini sağlama, kendini ifade edebilmesini destekleme ve belli alışkanlıkları edinebilmesini amaçlayan Montessori yönteminde uygulanacak etkinlikler, çocuğa göre hazırlanan malzemelerin bulunduğu ortamda gerçekleştirilmektedir. Bu malzemelerin ölçü olarak çocuğa uygun olmasının yanı sıra taşıdığı özellik itibarıyla de belli alışkanlıkları kazanması hedeflenerek üretilmiştir. Görüşülen farklı çocuk mobilya firmaları, Montessori'nin mobilya seçiminde çocuğun ihtiyaçlarını kendi başına karşılayabilmesine dikkat ettiğini, kendilerinin de üretim yaparken bu amaca yönelik hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Mobilya tasarımlarında, çocuğun odasında, kullanılan yaşam alanlarında, gelişimini destekleyecek özellikler olmasına dikkat edildiği görüş olarak belirtilmiştir.

Araştırmada Montessori eğitim yönteminde kullanılan mobilyalarla değişik mekânlar için tasarlanan çocuk mobilyaları karşılaştırılmış ve yapılan karşılaştırma sonucunda çocuk mobilyaları üreten firmaların bazılarının Montessori okullarında kullanılan mobilyaların tasarımlarından etkilendikleri belirlenmiştir. Yapılan karşılaştırmada çocuk mobilyası üreten firmaların tasarladıkları mobilyaların Montessori yönteminde kullanılan mobilyalar kadar gelişimi destekleyen çok fazla özelliğe sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Montessori, Mobilya, Çocuk, Tasarım, Firma.

ABSTRACT

Ceren Bakır Kıymaz

THE IMPACT OF MONTESSORI METHOD ON CHILD FURNITURE DESIGN

Başkent University

Institute of Social Sciences

Master Thesis, Department of Interior Architecture and Environmental Design

2020

The activities to be applied in the Montessori method, which aims to enable the pre-school child to meet his / her needs alone and to enter into environmental interaction, to support self-expression and to acquire certain habits, are carried out in the environment where the materials prepared for the child are present. In addition to being suitable for the child as a measure of these materials, it is produced with the aim of gaining certain habits in terms of the properties it carries. The different children's furniture companies interviewed stated that Montessori paid attention to be able to meet the needs of the child in the selection of furniture on their own and that they act for this purpose while producing. In furniture designs, it is stated that the child's room, living spaces used, attention is paid to the features that support the development.

In this research, the furniture used in Montessori education method and children's furniture designed for different places were compared and as a result of the comparison, it was determined that some of the firms producing children's furniture were affected by the designs of furniture used in Montessori schools. In the comparison, it was found that the furniture designed by the companies producing children's furniture did not have many features supporting the development as much as the furniture used in the Montessori method. In addition, it was found that the products designed for children's use in children furniture companies in general were not found to have this effect.

Keywords: Montessori, Furniture, Children, Design, Firm

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vii
GİRİŞ.....	1
Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	1
Araştırmanın Yöntemi	2
BÖLÜM I. DR.MARIA MONTESSORI VE DİĞER EĞİTİM METODLARI	
.....	3
1.1. Dr. Maria Montessori.....	3
1.2. Montessori Eğitim Metodunun Tanımı, Tarihi ve Temel Felsefesi.....	5
1.3. Farklı Eğitim Yöntemleri.....	7
1.3.1.Steiner Waldorf yöntemi	8
1.3.2. Reggio Emilia yöntemi	9
1.3.3. Çoklu Zekâ yöntemi.....	10
BÖLÜM II. MONTESSORİ YÖNTEMİNİN İÇ MEKAN TASARIMINA	
ETKİSİ	12
2.1. Mekân Kavramı ve Algısının Açıklanması	12
2.2. Montessori’de Hazırlanmış Ortam.....	17
2.2.1. Hazırlanmış ortam için gerekli araçlar ve uygulaması	22
BÖLÜM III. ÇOCUK MOBİLYALARININ ÖNEMİ VE MONTESSORİ YÖNTEMİ	
İLE ÖRTÜŞEN VE AYRIŞAN ÖZELLİKLERİNİN MARKALAR ÜZERİDEN	
İNCELENMESİ	30
3.1. Çocuk Mobilyası.....	30
3.1.1. Çocuk mobilyasının ergonomik açısından önemi	34
3.1.2. Çocuk mobilyasının güvenlik açısından önemi	40
3.1.3. Çocuk mobilyasının estetik açıdan önemi.....	40
3.1.4. Çocuk mobilyasının sağlık açısından önemi	42

3.1.5. Çocuk mobilyalarında kalite ve standart belgeleri.....	43
3.2. İncelenen Çocuk Mobilya Markaları	44
3.2.1. Çilek çocuk mobilyası.....	45
3.2.2. İkea çocuk mobilyası.....	47
3.2.3. Vibel&More çocuk mobilyası.....	48
3.3 Çocuk Mobilyası ile Montessori Eğitim Yöntemi Arasında Örtüşen ve Ayrışan Özellikleri	50
SONUÇ.....	54
KAYNAKLAR.....	57
EKLER	
EK-1. ÇİLEK MOBİLYA	
EK-2. İKEA	
EK-3. VİBEL&MORE	
EK-4.LİBERUM MONTESSORİ	
EK-5. İZİN BELGELERİ	

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. 0-2 Yaş Boy ve Kilo Tablosu.....	31
Tablo 3.2. Çocuk Mobilyalarında Yaş Aralıklarına Göre Standart Ölçüler.....	39
Tablo 3.3. Formaldehit Solumanın Yan Etkileri	42
Tablo 3.4. Çilek Mobilya'nın Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi.....	46
Tablo 3.5. İKEA'nın Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi.....	48
Tablo 3.6. Vibel&More'un Mobilya'nın Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi.....	50
Tablo 3.7. Çocuk Mobilyası ile Montessori Eğitim Yöntemi Arasında Örtüşen Ve Ayrışan Özellikleri.....	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. İlk Montessori Çocuk Evi	4
Şekil 1.2. Gardner'ın Belirlediği Zekâ Bölümleri	11
Şekil 2.1. Mekan Algısına Etken Faktörler	13
Şekil 2.2. Mekânsal Algılama.....	14
Şekil 2.3. Alan Sınırları Sıralaması.....	15
Şekil 2.4. Montessori Eğitim Sistemine Uygun Örnek Olarak Hazırlanmış Ortamlar	19
Şekil 2.5. Dil Araç Çalışma Alanı	19
Şekil 2.6. Duyusal Araç Çalışma Alanı.....	20
Şekil 2.7. Kozmik Araç Çalışma Alanı	20
Şekil 2.8. Günlük Araç Çalışma Alanı	20
Şekil 2.9. Montessori Eğitim Merkezi Sınıf Düzeni	21
Şekil 2.10. Montessori Eğitim Merkezi Sınıf Düzeni	21
Şekil 2.11. 0-5 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler.....	22
Şekil 2.12. 6-10 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler.....	23
Şekil 2.13. 11-16 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler.....	23
Şekil 2.14. 17-21 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler.....	24
Şekil 2.15. 22-27 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler.....	24
Şekil 2.16. Günlük Yaşam Aktivite Çalışmaları	25
Şekil 2.17. Duyu Araç Çalışmaları.....	26
Şekil 2.18. Matematik Araç Çalışmaları	26
Şekil 2.19. Dil Araç Çalışması	27
Şekil 2.20. Kozmik Araçlarda Sanat Çalışması.....	27
Şekil 3.1. Maslow'un İhtiyaç Hiyerarşine Göre Çocuk Gereksinimleri.....	33
Şekil 3.2. Antropometrik Ölçümü	35

Şekil 3.3. Montessori Eğitim Yöntemiyle Örtüşen Çilek Çocuk Mobilyaları	46
Şekil 3.4. Montessori Eğitim Yöntemiyle Örtüşen İkea Çocuk Mobilyaları	47
Şekil 3.5. Montessor Eğitim Yöntemiyle Örtüşen Vibe&More Çocuk Mobilyaları.....	48

GİRİŞ

Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Mobilya tasarımı estetik, orijinallik, ekonomik, işlevsellik, standartlarıyla ve teknoloji ile birlikte gelişerek sürekli değişim ve ilerleme göstermektedir. Gösteren bu değişimler mekânlarda bazen ihtiyaca yönelik olarak bazen de tamamlayıcı tasarım parçası olarak karşımıza çıkabilir.

Günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan aktiviteler, araçlar ve eğitim yöntemler ile birlikte bilinçlenen ailelerin hem çocuk mobilya seçiminde hem de oda tasarımlarına yenilikçi bir oluşum içine girdiği söylenebilir (Clouder ve Nicol, 2010: 10). Mobilya tasarımında öğrenme ve oyunun bir arada, çocukların fiziksel yapılarına uygun, doğal malzemelere sahip mobilya tasarımları eğitim metoduna uygun olan Montessori metodunun çocuk mobilya tasarımında yaygınlaşmaya başlamıştır. Bunları örneklerinde şuan Türkiye’de öncü olan çocuk mobilya sektöründe olan markalarda bile görebilmekteyiz.

Ailelerin bu eğitimi son zamanlarda desteklemelerinin sebebi bu eğitim metodunda çocukların gelecekteki yaşam biçimi üzerinde olan etkisidir, çünkü temeli bireysel eğitim olan bu yöntemi çocuğun bağımsız bir biçimde olmasını sağlamak ve çocuğa uygun, ulaşımı rahat ve gelişimini en uygun biçimde destekleyen çevreyi hazırlamaktır. Montessori eğitimi okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim verilmektedir (Temel, 1994: 18-22). Kendi kararlarını kendi almak ve seçim yapma özgürlüğü ve çocuğun sahip olduğu yetenekleri kendisi keşfedip bulmasına yardımcı olması, çocuk gelişimini desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu gelişimler üzerinde desteği ve etkisi olan mobilya tasarımının da çocukların gelecekteki yaşam biçimi üzerinde öncülük etmektedir (Keskin, 2017: 73).

Bu araştırmanın amacı, Montessori sisteminde tasarım ve eğitim metodunun çocuk mobilya sektöründe ve okul öncesi anaokullarında ne şekilde etkisi olduğudur. Bunlar, Montessori yönteminin sistemini, temel felsefesi tanımak, çocukların mekân ve okul öncesi dönemde hazırlanan ortam arasında kurulan ilişkisini araştırmak, montessori

yönteminin mobilya sektöründe okullarda olan etkisini ve okul öncesi eğitim kurumunda nasıl şekillendiği incelemektedir.

Maria Montessori, montessori eğitim yöntemi, eğitime yaklaşımı, tanımı, gelişim süreçleri, diğer okul öncesi eğitim yöntemlerinin yaklaşımları ve eğitim ortamı hakkında bilgi verilerek birinci bölümde incelenmiştir.

İkinci bölümde; Mekân algısı ve kavramıyla birlikte Montessori eğitim yönteminin okul öncesi ortamda oluşturulan hazırlanmış ortamı okul öncesi eğitim merkezinde incelenmiş ve bu mekânda içerisinde kullanılan araçlar ve uygulamaları açıklanarak incelenmiştir.

Üçüncü bölümde; Çocuk mobilyası ve önemleri hakkında incelemeler yapılarak bilgi verilmiş, çocuğun gelişim süreçleri ele alınarak etkileri açıklanmıştır. Görüşme yapılan firmaların çocuk mobilyaları üzerinden montessori eğitimiyle örtüşen ürünleri incelemiş ve son olarak standart üretilen çocuk mobilyaları üzerinde yapılan incelemelerle birlikte montessori eğitim yöntemi felsefesiyle örtüşen ve ayrışan özellikleri ortaya konmuştur.

Araştırmanın Yöntemi

Montessori eğitim metodu mobilya tasarımına etkisi araştırılırken literatürdeki okul öncesi çocuk gelişimi, çocuk eğitim yöntemleri, çocuk mobilya tasarımı, tasarım ve iç mimarlık bölümü kapsayan kitap, akademik makale, çocuk mobilya sektöründe bulunan Çilek Design Hub ekibinden Endüstri Çiğdem Esra Kamberoğlu, Ikea İç Mimar Duygu Baki ve Vibel&More Türkiye Distribütörü Ebru Şişman, Liberum Montessori Akademia Yönetim Kurulu Üyesi Arzu Aydoğan ile görüşme yapıp e-mail, ses kaydı kullanılarak ve süreli yayınlar kullanılarak yapılmıştır.

Bu çalışma nicel ve nitel araştırma yöntemleri verileri ile elde edilmiştir. Nicel araştırma; kişilerin davranışlarını deney ve test yoluyla objektif bir biçimde ölçülerek sayısal veriler almak amacıyla yapılan durumları nesnelleştirme adına yapılan ölçülebilir ve sayısal veriler olarak tanımlanabilir bir şekilde sunulan çalışma türüdür. Nitel araştırma; doküman, görüme gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanılmasıyla gerçekçi ve bir bütün içinde oraya koymaya yönelik olan bir araştırma türüdür (Akman, 2014: 10, 14).

BÖLÜM I

DR.MARIA MONTESSORI VE DİĞER EĞİTİM METODLARI

1.1. Dr. Maria Montessori

“... Çocuklara onların enerjisi ve fiziksel yetenekleri için, boyutlarına uygun bir çevre hazırlasalardı çocuk özgür olabilecek ve eğitimsel problemlerin çözümüne doğru büyük bir adım atılmış olacaktı.”

Maria Montessori

İtalya’da ilk ve Avrupa’daki az sayıda bulunan kadın doktorlardan biri olan Maria Montessori 1870 yılında ailesinin tek çocuğu olarak İtalya’nın doğu sahilinde Ancona şehrinde doğmuştur. O dönemde İtalya’da kız çocuklar için ön planda tutulan iyi eş ve anne olmak için eğitilmektir. Annesi zeki, özgür ve yenilikçi düşünceye sahip olmasına karşı babası daha muhafazakâr ve yeni kurulan hükümetin bir bakanıdır.1882 yılında ailesiyle birlikte Roma’ya taşınmış okul hayatına burada fen ve matematik ilgisiyle beraber erkeklerin gitmiş olduğu okulda okumak istemektedir. Fakat babası bu isteğine karşı çıkmıştır ve babasıyla olan anlaşmazlıklar bu dönemde baş göstermiştir. Annesinin desteğiyle birlikte sadece yine erkeklerin gidebildiği teknik okulda mühendislik okumaya başlamıştır. Fakat mühendislik okuduğu dönemde biyolojiye olan tutkusuyla birlikte herkesin karşı çıkmasına rağmen yalnızca annesinin desteğiyle birlikte tıp fakültesine başvurmuştur.

O dönemde üniversitede olan profesörlere göre kadınların üniversiteye girmesi pek desteklenmemesiyle beraber az sayıda kadın olarak yalnızca sosyal bilimlerde okuyup öğretmen olabilmekteydi. 20 yaşında olan Maria Montessori okuldaki başarısı ve büyük ısrarlarla Roma Üniversitesi Tıp Fakültesini kazanmıştır (www.montessoridunyasi.com/maria-montessorinin-hayati-2).

26 yaşında Tıp fakültesinden başarılı bir dereceleyle mezun olup hem tıp doktoru olmuş hem de cerrah unvanını almaya hak kazanmıştır. Hijyen enstitüsünde ve antropoloji dalında profesörlüğe layık görünüp, yaklaşık on beş yıl boyunca doktor olarak hizmet

vermiştir. İlk kurumu olan 3-6 yaş çocuklara yönelik olan işçi ailelerin çocukları için Çocuklar Evi'nin (Casa dei Bambini- Şekil 1.1) temelleri 1907 yılında kurmuş olup, 1898 yılında profesyonel olarak yolunun çocuklarla kesişmesiyle eğitime yönelmiştir (Montessori, 2016: 11).

19.yüzyıl'da eğitime destek olmuş ve bu alanda çalışmalar yapmış olan, Marc Gaspard Itard ve Eduard Seguin'in eğitim sisteminden etkilenmiştir. Eğitim üzerinde olan çalışmaları sonucunda özgün düşüncelerle ilerleyerek kendi yöntemini oluşturmuştur.

Bu yöntemin özgün olarak ortaya çıkmasının başlıca en büyük nedeni, kendine özgü özellikleri olan evre olarak çocuk dönemini görmesidir. Çocukların, yetişkinlere göre farklı bir yetenekle donatıldığını iddia etmiştir. Bu anlayışın oluşma sebebi çocukların üzerinde yapmış olduğu araştırmaların sonucu bulunmaktadır (Kayılı, Gönen, 2012: 47; Durakoğlu, 2011: 133-145).

Şekil 1.1. İlk Montessori Çocuk Evi

Kaynak: Casa Dei Bambini, <<https://lecodellitorale.it/wp-content/uploads/2018/06/india.jpg>>

1909 yılında ilk eseri olan Montessori Metodu yayımlamıştır. Birçok ülkede okunmaya başlanan bu eser pek çok dile çevrilmiştir. İlk uluslararası konferansını vermesi için ABD'yi ilk kez ziyarette bulunmuştur.1916 yılında ikinci eseri olan İleri Montessori

Metodu ıgır açmıştır. Uluslararası Eğitimci Eğitimleri seminerinin açılışını yapmak üzere 1919'da İngiltere'ye gitmiştir. Bunun üzerine Avrupa'nın tüm ülkelerinde hızla yayılmaya başlamıştır.

Uluslararası Montessori Derneği (AMI)'nin 1929 yılında Elsinore'de kurulmuştur ve amacını "Henüz gelişimini tamamlamamış çocuğun, i kuvvetlerini keşfederek geliştirmek için çabalarken kendini gerçekleştirme ve gelişimini mükemmelleştirme içinde nasıl desteklenmesi gerektiğine dair bilgiyi yaygınlaştırmak" olarak ifade etmiştir.

Dr. Maria Montessori zgn düşünce ve yöntemiyle oluşturduğu ilkeleri ve uygulamalarıyla dünya üzerinde barışın hkim olması ve insanlık üzerinde daha iyiye gitme konusunda umut ışığı olmakla birlikte bunu dünya üzerinde en sağlam biçimde sağlanması için bütün çocuklarının zgr ve demokratik bir biçimde eğitilmesiyle olabileceğini bizlere hatırlatmaktadır (Montessori, 2016: 12).

1.2. Montessori Eğitim Metodunun Tanımı, Tarihi ve Temel Felsefesi

Çocuklar, doğdukları andan itibaren hızla öğrenmeye başlar ve bu öğrenmenin en hızlı olduğu dönem okul öncesi dönemdir. Bu dönemde edinilen birçok alışkanlıklar tüm hayat boyu devam eder (Yavuzer, 1997; Yrkoğlu, 2003).

Okul ncesi eğitim, çocuğun dünyaya geldiği günden temel eğitime başladığı zamana kadar geçen yılları kapsayarak onların daha sonraki yaşamlarında ve gelişimlerinde önemli rol almaktadır. Bedensel, motor, sosyal, duygusal, zihinsel ve dil gelişiminin verilen eğitim ile birlikte şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak adlandırılmaktadır.

Yaşam ile karşılaştırıldığında, okul öncesi dönem gelişimin farklı yönlerinin birbiriyle paralel olarak ilişkisinin en fazla bulunduğu zaman olarak görülür. Temeli oluşturan kişilik yapısı, psikolojik ve sosyal gelişim, beden gelişimi zamanla değişiklik göstermenin aksine aynı şekilde devam etmektedir (Oğuzkan ve Oral, 1992).

İki dünya savaşı ve devrimlerin olduğu yıllara şahit olan Maria Montessori hayatının çoğunu İtalya, İspanya, Hindistan ve Hollanda'da geçirmiştir. Bir kaç kez

mülteci durumuna düşmesine ve evinden ayrı kalmasına rağmen çocukları incelemeye, okullar açmaya, ders vermeye ve üç ayrı kıtada bulunan eğitimleri eğitmeye devam etmiştir. Bugün altı kıtada, elli iki ülkede Montessori okulları bulunmakta ve her geçen gün artmaktadır.

Montessori eğitimi birden fazla ülkede olan kültür farklılıkları olan çocuklar da gözlemlere dayanmaktadır. Bu sebepten dolayı yapmış olduğu incelemeler doğrultusunda Montessori ilkeleri adı altında toplamak yanıltıcı olabilir. Bu incelemeler insan toplumlara, kültüre ve insan davranışlarına ait evrensel ilkeler olup bu evrensel ilkeler dünyanın her yerinde bulunan eğitim sistemi için bir temel oluşturmuştur.

Montessori yapmış olduğu çalışmaları devam etmekte olan bir çalışma olarak görmüştür. Bu nedenle de düşünce ve çalışmalarını bir eğitim sistemi şeklinde kavramlaştırmak istememiştir. Seksenli yaşlarında, hayatı boyunca yapmış olduğu çalışmalarına bakarak bütün düşünceleri hakkında genel bir bakış açısı sunmaktadır. Bu özetle üç temel düşüncesi ortaya çıkmıştır:

İnsanın gelişiminde gelişimin bir dizi yön verici düzlemde gerçekleştiği, doğrusal ve sabit bir ilerleme olmadığıdır. Çevresiyle ilişkili olarak insanın belirli bir evrensel eyleyeme olan eğilimi, tam olarak kendi gelişmesini olanaklı kılmasıdır. Eğer insanın çevresiyle olan bu ilişkisini kendi tarafından seçildiğinde ve özünde bireysel ilgi olduğunda bireysel gelişimi ve çevresiyle olan etkileşimi açısından en verimli haline ulaşılmasıdır (Lillard, 2014b: 28-29).

Montessori yönteminin kendine özgü bir eğitim felsefesi üzerine inşa edilmiş olması en önemli özelliğidir. Oluşturduğu bu eğitim yöntemini anlatırken şöyle söylemiştir; “Çocuğu çalıştım. Çocuğun bana verdiklerini aldım ve onları ifade ettim. İşte Montessori yöntemi budur.” (Keskin, 2017: 73).

Felsefesinin özünde; çocuğun ilerisi için taşıdığı düşünce ve kişiliğidir. Çocuğun duygusal, bedensel ve entelektüeline tam anlamıyla erişebilmesi için özgürlüğe ihtiyacı vardır fakat bu özgürlük, öz disiplin ve düzen yoluyla var olabilecek bir özgürlük olmalıdır. Çocuklar, yetişkinler tarafından doldurulacak boş bir kap değildir (Keskin, 2017: 74).

Keşfetmek, insanın doğasında var olan temel bir davranış biçimlerinden biri olmuştur. İlk insanlar, öncelikli olarak çevrelerini araştırmak zorundaydı çünkü gereksinimlerini karşılayacak kaynaklara ulaşabilmek için, bu yüzden keşfetmek insanlık için her zaman baskın bir güç olmuş ve başardıklarında oluşan bu duyguyu beraberinde getirmektedir. Günümüzde bile bilinmeyen üzerinde keşfe çıkıldığında tarih öncesi insanlarla aynı duyguları içimizde barındırmaktayız.

Çocuklarda daha doğar doğmaz çevrelerini keşfetmeye başlarlar. Ses, ışık, koku ve dokunma verdiği hissin etkisine kapılırlar. Montessori’de çocuğun hissetmiş olduğu bu ilk deneyimini ‘ikinci doğum’ olarak tanımlamaktadır. Beşikte duran ve kıpırdamadan durduğu halde bebekler işitme, havayı hissetme, tenden gelen dokunuş ile çevrelerini keşfetmektedir. Bu keşfetme sayesinde çocuğun beyin gelişimi ilk olarak şekillenmeye başladığı savunulmuştur (Lillard, 2014b: 37-38).

Pedagoji günümüzde artık bu kadar geniş çalışma alanları bulamasa da, Maria Montessori’nin çalışmış, geliştirmiş ve ilerletmiş olduğu bu eğitim yöntemi günümüzde kadar gelmiştir (Kuşçu, Bozdaş, Yıldırım Doğru, 2014: 313).

1.3. Farklı Eğitim yöntemleri

Eğitim, genel anlamda olarak bir kişinin doğumundan itibaren başlayarak yaşamı boyunca devam eden bir süreç olarak sayılabilmektedir. Eğitim ve psikoloji konularında olan araştırmalar ergenlik ve çocukluk yıllarının değerini ortaya koymayı sağlamaktadır.

Günümüzde gelişen bilim ile birlikte doğru orantılı olarak çocuk gelişimi, erken çocuklukla ilgili olarak yapılan çalışmalar her geçen gün daha da fazla olmaktadır. Bu araştırmalar doğrultusunda ekonomik ve sosyal yönden yetersiz koşullarda büyüyen çocuklarda duygusal, kognitif, fiziksel ve sosyal açıdan gelişimlerinde olumsuz etkilendikleri ve bununla birlikte okul döneminde başarıları ve devamında okula katılım oranlarında düşüklük görülebilmektedir.

Bu bilgilere dayalı olarak sürekli gelişmekte olan ve çocuklar içinde geliştirilen eğitim sistemlerinin varlığından ve sürdürülebilir olduğu söylenebilir. Bunlardan bir kaçı

olarak; Montessori dışında Waldorf, Reggio Emilia ve Çoklu zekâ yöntemleri örnek gösterilebilir (Gülaçtı ve Tümakaya, 2014: 400-419).

1.3.1.Steiner Waldorf yöntemi

Waldorf eğitimi, Avusturyalı Felsefeci Rudolf Steiner tarafından 19.yüzyılda ilk olarak geliştirilmiştir. Stuttgart'ta ilk olarak I.Dünya Savaşından sonra bir sigara fabrikasında açılan bu eğitim sistemli okulun ardından günümüze kadar dünya genelinde 950'nin üzerinde okul ve 1500 adet okul öncesi eğitim merkezi olarak hizmet vermektedir. Waldorf eğitim sistemine göre öğrenmenin hevesi ve arzusu, ana görüşler akıbetinde olduğu ve çocuğun gelişimin sırasında evrensel bir boyuta taşıdığına dayandırmaktadır (Clouder ve Nicol, 2010: 10).

Waldorf eğitim yönteminde gelişim aşamaları bulunmaktadır. Bunlar; Fiziksel Bilinçlilik (0-7), Duygu Bilinçliği (7-14), Farkında Bilinçlik (14-...) olarak çocuklarda yaşlara göre sınıflandırıldığı görülmektedir. Bu dönemlerde çocukların yaşlarına ve farkındalıklarına göre eğitim verilerek Montessori'de olduğu gibi temelinde benlik kavramının oluşumunu desteklemesi bulunmaktadır.

Eğitim verilen odaların iç tasarımı yapılırken estetik ve doğal bir ortam kurulmasına dikkat edilmektedir. Bunun nedeni ise çocuklarda doğa ile kurulabilecek, doğa sevgisi, doğal ortama uyum sağlama ve doğanın bir parçası olduğunu hissederek onda mutluluk yaratacağı hissidir. Oyun ve eğitim araçları olarak ahşap gibi doğal malzemeden olan oyuncak, araçlar kullanılarak eğitim desteklenmektedir (Kotaman, 2009: 174-194).

Eğitim sınıflarında ve eğitim merkezinde yapı ve çevre genel olarak eğitime olanak verilerek waldorf ilkeler doğrultusunda düzenlenmesi atmosferi yaratmak için büyük önem taşıdığı belirtilmiş ve hiyerarşi bulunmamaktadır. Okul içinde bulunan öğretmenler ve öğrencilerin hiç biri bir diğerinden üstün görülmemektedir.

Çocukların aileleri de aynı zamanda okulun bir parçası olarak yönetime ve etkinliklere katılarak destek alınmaktadır (Kotaman, 2009: 182). Bunun sonucu olarak waldorf eğitimi verilen merkezler sadece eğitim ve öğretim verilen bir yer değil aynı zamanda genel olarak

hayatı boyunca etkileyecek kişiliklerini, benliklerini geliştirerek yetişkinliğe adım atarak yetişkinliğin temelini attığı bir kurum olmayı hedeflediği söylenebilir.

Waldorf eğitiminin eğitim felsefesi, ekonomisi, disiplinini, idarisi düzenini kuruluş ilkeleriyle birlikte Steiner, Hanh, Molt ve Stockmeyer belirlemiştir. (Kotaman, 2009: 175). Başlıca bir kaç ayırt edici niteliklerini şu şekilde belirtebiliriz:

- Eğitim yönteminde rekabet, üstünlük oluşturmada uygulanabilecek eğitimler uygulanır. Not sistemi uygulanmaz bunun yerine öğretim dönem sonunda öğretmen öğrencileri hakkında yazılı olarak bilgilendirme değerlendirme yapmaktadır.
- Öğrenciler müzik, yabancı dil, resim, örgü örme ve bitkilerle ilgili ders görülmektedir. Tüm bu alanlar sınıf düzeni içerisinde oluşturulmuş derse uygun tasarım içerisinde öğretilmektedir. Elektronik olan hiç bir araç olarak kullanılması istenilmemektedir. İki ve üçüncü sınıfa kadar yalnızca en az düzeyde harfler tanıtılır okuma öğretilmemektedir (Aktan, 2004: 22-25).

1.3.2. Reggio Emilia yöntemi

Reggio Nell'emilia beldesinde bulunan kadınların çocuklarının gelecekları hakkında duydukları endişe ile onlara daha iyi bir istikbal sunabilmek ümidiyle, II. Dünya Savaşı 1946 senesinde kurulmuş bir eğitim yöntemidir. Çocukları için savaştan geri kalan kalıntılardan topladıkları malzemelerden bu eğitim ortamını hazırlamayı amaç edinmişlerdir. O dönemlerde daha 20'li yaşlarında olan Loris Malaguzzi annelerin bu çabalarından haberdar olup o beldeye gitmiştir. İlk kurulan resmi okulöncesi merkezi 1963 yılında Scuola Robinson olmuştur.

Reggio Emilia eğitim yöntemini diğer eğitim yöntemlerinden ayıran en temel farkı bu sistem ile kurulmuş olan eğitim birimlerinin, yapımın en başından çocukların bu eğitim sisteminde bulunan sistem planlanmasına kadar bütün alanda orada bulunan topluluk katılımı bulunmaktadır. Bununla birlikte toplumda gelişen kendine aitlik ve işin her döneminin içinde olma hissiyle birlikte eğitimin yalnızca bir kişi değil herkes için olduğu ve bunu toplulukla birlikte yürütülerek onun bir parçası olması hissiyle ortaya koymaya çalışmaktadır (İnan, 2012: 2-15).

Farklı eğitim yöntemleri arasında Reggio Emilia yaklaşımı çağdaş eğitim biçimi olarak tanımlanmaktadır. Bu eğitim sistemi çocuk odaklıdır (Mammadov, 2015: 237). Reggio Emilia öğretmenlerini ve yöntemi en fazla etkileyen kuramcılar içerisinde başta Piaget ve Vygotsky’i söylenebilir. Bundan dolayı, Reggio Emilia yöntemini en iyi şekilde anlamak için öncelikle bu iki psikologların düşüncelerinin iyice incelemek gerekmektedir (İnan, 20178: 15). Çağdaş eğitim yöntemlerinden olan Reggio Emilia yönteminin temel ilkelerini şu şekilde belirtebiliriz:

- Çocuk odaklı eğitim uygulanmaktadır. Bu sebepten çocuk sınıfta aktif bir rol oynamaktadır.
- Eğitimin temelinde uygulayarak ve yaşayarak öğrenmeden geçmektedir. Çocuklara şans verilerek yaratıcılıklarını ilerletmeleri amaçlanmaktadır.
- Programlı bir ders düzenine ve etkinlikler bulunmaz.

Bu eğitim yöntemiyle hazırlanan ortamda ve sistemde yetişen çocukların yaratıcılık sınırında artış, özgüveni ve kendi içlerinde dayanışma içerisinde olduğu belirtilmiştir (Mammadov, 2017: 237).

1.3.3. Çoklu Zekâ yöntemi

Ülkemizde geleneksel eğitim kurumlarının sisteminde görüldüğü amaçlar ve düzeniyle, çoklu zekâ yöntemi ile çok fazla örtüşen yanların olduğu görülmektedir. Hayatta kalmanın temeli olan ve gelişimin çok fazla olduğu okul öncesi süresinde bütün yaş grubunun ortak gelişimlere sahip olmasına karşı her kişinin kendine has özelliklerinin var olması, okul öncesi eğitimlerinin ortaya çıkış amacı olmuştur (Karadağ, 2012: 6).

Yahudi bir ailenin çocuğu olan Profesör Howard Gardner 1943 yılında ABD’de dünyaya gelmiştir. Harward Üniversitesi’nde nöro-psikoloji üzerine eğitimini tamamlamıştır (Saban, 2010: 8). Sonrasında yaptığı bilimsel çalışmalarının sonucu zekâ ile geleneksel sistemin eksiklerini ortaya koyarak daha farklı ve yeni bir görüş geliştirmiştir.

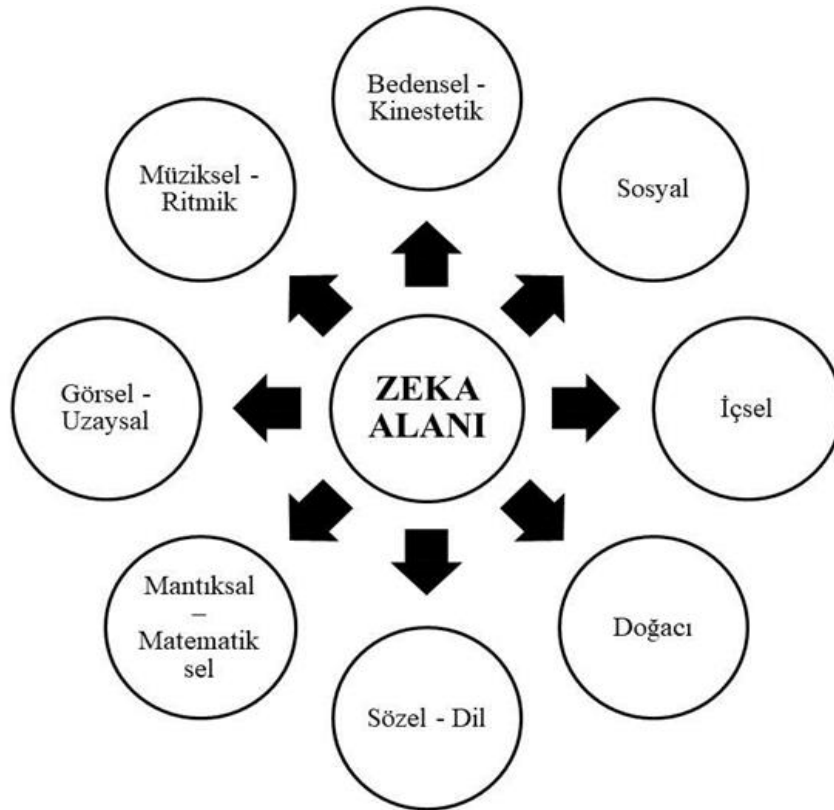
Bu eğitim sistemiyle çocuklar arasında kişisel olan özelliklere önem verilerek bu özelliklerin gelişimi için ortamlar kurulmaktadır. Bu özelliklere göre bu ortamlarda o çocuğa destek verilerek bu eğitimin kişi üzerinde kalıcı olması desteklenir. Zekâ hayat

boyu gelişme içerisinde olup, kişiler yatkın olduğu bu zekâ bölümlerini daha fazla kullanmaktadırlar (Karadağ, 2012: 6).

Çoklu Zekâ Yönteminin temel ilkelerini şu şekilde belirtebiliriz:

- Herkes değişik miktarda 8 zekâ şekline sahip olabilir ve bunlar bilmekte olduğumuz zekâ çeşitlerinden değişik zekâlar olabilmektedir.
- Zekâ kişide bulunan beyin ve zihin kısımlarının beraber etkileşimiyle birlikte oluşan çok fonksiyonlu olgudur.
- Zekânın birden fazla değişik bölümler içermesine rağmen içerisinde bulunan bütün bölümler kendi aralarında parçalanmış değildir.

Aile, soya çekim, görüş, tarihsel geçmiş zekânın ilerleyişi üzerinde etkisi bulunmaktadır (Karadağ, 2012: 6-7).

Şekil 1.2. Gardner'ın Belirlediği Zekâ Bölümleri

Kaynak: Saban, 2012: 16-17

BÖLÜM II

MONTESSORİ YÖNTEMİNİN İÇ MEKÂN TASARIMINA ETKİSİ

2.1. Mekân Kavramı ve Algısının Açıklanması

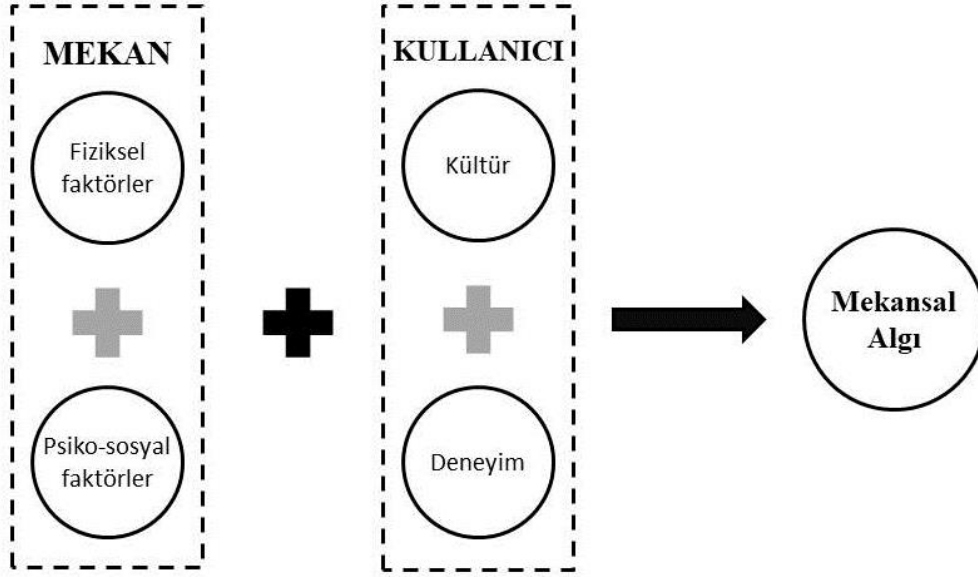
Mekân, TDK lüğatinde; yer, bulunulan yer anlamında kullanılsa da mekân birçok kategoriye içerisinde barındırmaktadır. Mekânın tanımı, insanların yaşam alanının temel koşulu olarak görülerek zaman içerisinde, değişen yerleşim biçimi, dönemin getirileri ve kültür ile birlikte harmanlanarak biçimlenmesidir (Duman, 2018: 1).

Kişiyi ortamdan belli bir şekilde ayıran ve bu alanda hareketlerine devam edebilmeye müsait olan boşluklar mekânı tanımlamaktadır. Bir mekân elde etmek için onun her tarafından belirli şekilde sınırlandırılmasına gerek yoktur. Mekân aynı zamanda mimari eserlerin vazgeçilmez temel niteliği ve şart olmaktadır. Mekânı var eden kısıtlamalar fiziksel olduğu gibi sadece görsel de olabilmektedir.

Mekânı ayırıcı elemanlarla sınırlamak dışında ışıkla birlikte belirlemek mümkün olduğu söylenebilmektedir. Mekân sadece bir binanın içi olarak düşünülmez; binaların tek başlarına ve diğer binalarla beraber var olan dış mekândan da tanımlanabilir (Arcan ve Evcı, 1999: 175).

Mekân kavramı olarak fiziki semboller, gereçler, renk, mobilya vb. öğeler bulunmaktadır. Mekânı oluşturmak için yalnızca elle tutulur ve tarif edilebilen bileşenler dışında beş duyu organı, toplumsal psikoloji niteliği olan, soyut etkenlerde bulunmaktadır. Kişinin ihtiyaçları doğrultusunda hareketi sağlayabilmesi için uygulanması gereken şartlar bulunmaktadır.

Bunlar; Fiziki şartlar; ışık, madde, yankılanım, ısı, gereç, nitelik, doku ve toplumsal psikolojik şartlar; ilişkili, emniyet, gizlilik, ferdiyet, itibar, yoğunluk vb. şeklinde tanımlanabilir. Mekân miktarı ve kalitesi ile değerlendirilebilen öğelerle oluşturulmaktadır. Mekânın kendine haslığı ve değeri olarak soyut değeri olduğu söylenebilir (Ertemli, 2018: 50-54).

Şekil 2.1. Mekân Algısına Etken Faktörler

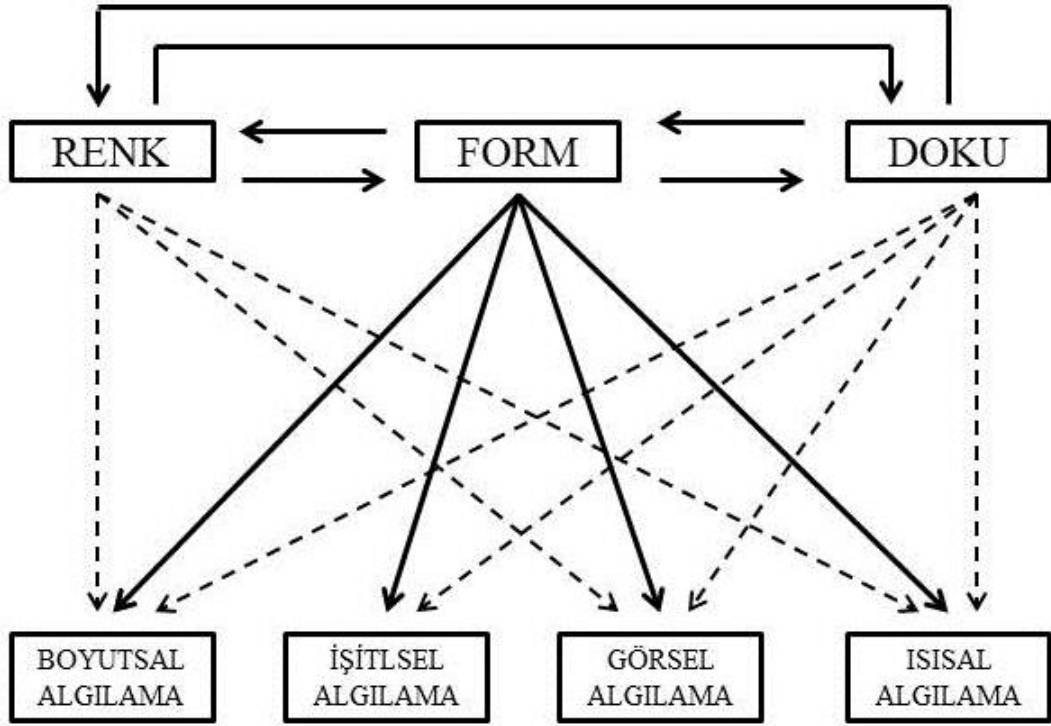
Kaynak: Gür, 1996

İnsan hareketleri belirli bir fiziki ve toplumsal ortamda meydana gelmektedir. Algı, psikolojinin esas araştırma alanlarından birini oluşturmaktadır. Şehir ve mimari alanlarla ilgili çalışmalarda algı kavramı mekânsal algı veya çevresel algı olarak görülmektedir.

Bununla birlikte kişinin ihtiyaçları ve bu ihtiyaçlar doğrultusunda içgüdüsel davranışları, deneyimleri ve kişinin bilgisiyle de algılamasında etkisi olduğu bilinmektedir (İnceoğlu, 2010: 68-73).

Algı hem duyu hem de kognitiflerle beraber insanın yaşamsal hareketlerinin öğrenimleri ve tanımsal çevresi ile kültürel, anlamsal ve duygusal bir boyutu içinde barındırmaktadır. Bireyin bir mekân içerisinde hayatını devam ettirmesinde esas olan mekânı algılamasıyla başlamaktadır.

Bu süre içerisinde mekânı tanımak için, ilk olarak nasıl algılandığının cevaplanması gerektiği önemli olmaktadır. Mekânın algılanması, tanınması, duyuşsal olarak algılanması, çevrenin hissedilmesi, mekânın kavranması ve mekânın özelliklerin algılanmasının sonucunda karar vermesi ve tercih etmesidir (Rapoport, 1997: 31-38).

Şekil 2.2. Mekânsal Algılama

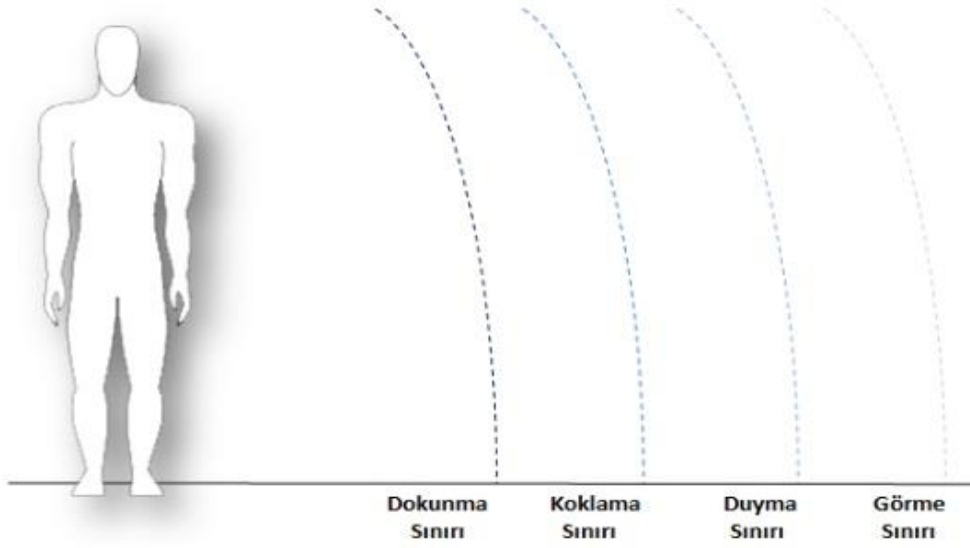
Kaynak: Aydınlı, 1986.

Mekânda algı kavramı üzerinde ilk alışmaların örneklerinden biri olan 1920 yılında Alman psikologlar sayesinde gelişen Gestalt Kuramı, mekânın görsel etkinliğini araştırmaktadır. Gestalt bu açıdan birçok kuramın tabanını oluşturmaktadır. Buna göre, mekân üzerinde bulunan elemanları tek başına incelemek geneli hakkında bilgi vermemektedir (Yıldırım Erniş, 2012: 19).

Bauhaus eğitim kurumu aynı dönem içinde kurularak burada bulunan ve eğitim veren sanatçılar tarafından da gestalt algı kuramı onaylanmış olup, ilk olarak “Temel Tasarım” dersinin temel yapı taşını kurmak amacıyla tasarlanan alanlara göre biçimlenmiş bir algılama olarak tanımlanmaktadır. Sadece mekân tasarımında değil Sürrealist resim öncülerinin de bu algı kuramından etkilenerek çalışmalarında yararlandıkları görülmektedir. (Zengel, 2008).

Şekil 2.3’de gösterildiği gibi beş duyunun mekânda kullanılabilir ama duyuların çevresel sınırları bulunmaktadır. Vücut temel alınarak algının, kişinin kendinden etrafına doğru uzaklıkta temas, kokusal, işitme ve görme kabiliyetini sadece belli bir sınıra kadar kullanabilmektedir (Bloomer ve Moore, 1977: 33-35). İnsanların dış mekân ile ilk

ilişkinin yüzde seksenini görme oluşturulmaktadır (Kayapa ve Tong, 2011: 34). Mekânda bulunan şekil, doku, renk gibi öğeler görsel olarak algılamaya etki etmektedir (Porter, 1997: 29-44).

Şekil 2.3. Alan Sınırları Sıralaması

Kaynak: Bloome ve Moore, 1977

Görselin mekân algısında etkisi ne kadar önemli olsa da diğer duylarda bir o kadar önem taşımaktadır. Eğer mekân içinde yalnızca görsel olarak yoğunlaşırlarsa ve bununla birlikte diğer duyları destekleyecek öğeler ihmal edilirse bu genel olarak bütün duyları büyük oranda etkilemektedir. Her ne şekilde tasarlanırsa tasarlansın mekân algısında tek bir duyu değil bütün duylarla birlikte bütün oluşturduğu unutulmamalıdır (Yıldırım Erniş, 2012: 18).

J.Noble bu algının mimarlık için önemini; yarattığımız çevre ile birlikte kişilerin ilerideki hareketlerine yön vermeye yardımcı oluruz mimarlar olarak. Tasarıma, kişilerin hareketlerinin neler olabileceğinde ön görmeye çalışarak başlarız ve bu tasarımlarda olan başarılı ya da başarısızlık bu ön görmeye bağlı olabilmektedir (Günel, 2006: 64-68). Bunun sonucunda mekânsal algılama, hem duylarla hem de beyinde etkileşimsel iletimle gerçekleşmektedir.

Bireyin kültürel ve gözlemleriyle birlikte içeren toplumsal psikoloji, mekân içerisinde bulunulan süre içinde, aydınlatma, ısı, pozisyon gibi duyuşsal etmenleri direk olarak mekânsal algısını etkilemektedir.

Çocuklarda mekân algılaması, bedensel ve zihinsel olarak gelişimleri sonucunda oluşun yapılanmalarla olmaktadır. Bununla birlikte çocuklar ve yetişkinler arasında farklılıklar göstermektedir. Çocuk, çevresinde bulunan bedensel engel oluşturabilecek cisimlerin (sandalye, masa vb.) inceleyerek hem mekânı hem de cismi tanımaya çalışmaktadır. Mekânda bulunan aydınlatma, doku ve renk gibi etmenler çocukların algılamasında önemli rol oynamaktadır.

Çocuklar mekânı algılamada gezerek ve dokunarak tanımaya çalışmaktadır. Görsel olarak algıdan sonra dokunma duyusunu kullanmaktadır. Çocuklar göremediği, saklanmış olan cisimleri yok olmadığını anladığı bir yaş döneminde, cisimler arasında bağlantı kurarak zihninde, mekâna yönelik algı bütünlüğü oluşmaktadır. İki yaş ve sonrasında mekân içerisinde süreklilik, yakınlık, çevreleme gibi zihninde kavramaya başlayarak ilişki kurmaktadır.

Çocukların hayatında günlük hareketlerini sergilerken bağlantı kurdukları iç ve dış mekânlar bütününe içermektedir. Bu buldukları iç ve dış mekânlardan etkilenerek etkin rol oynamak istemektedirler. Sosyal, ekonomik veya kültürel etkenlere bağlı olarak değişen çocuk, buldukları yaşam alanları, okullar, spor salonları, eğlence salonları ve kapalı alanlar insanlar tarafından tasarlanmış mekânlardır. Dış mekân ise doğal oluşum olan tepeler, dağlar, denizler, göller, mağaralar ve yine insanlar tarafından tasarlanmış olan dış mekân olan sokaklar, park alanları, caddeler, piknik alanları olarak iki türlü olduğunu söyleyebiliriz.

Çocuk ve mekân algısı, şekil, ihtiyaçlar gelişimine etkisi dışında çocuğun mekânsal ihtiyaçları olarak kendine ait ortam, gizlilik, kalabalık kavramlarını tanımak ve görmesi okul önce eğitim alanlarında tanımsal ilişkilerinde çocuklukta oluşturmasını sağlamaktadır. Çevre, çocuğun büyüme evrelerinde olan fiziki ve zihinsel olan ilerleyişine etkisi olduğu gibi psikolojik gelişiminde desteklemektedir (Aydın ve Aydemir, 2018: 33).

2.2. Montessori’de Hazırlanmış Ortam

Hazırlanmış ortam, yetişkinler tarafından çocuğun ortamı görmeden önce düzenlenmiş, gelişimine, kendi başına temel ihtiyaçlarını karşılama ve yetiştirmeyi sağlamaktadır. Montessori yalnızca eğitim yöntemiyle değil aynı zamanda, öğrenme ve öğretme olarak hazırlanmış çevreninde bu eğitim sisteminde önemini vurgulamaktadır. Yöntemin temeli çocuk ve çocuğun bağımsızlığını desteklemek için hazırlanan bu çevre de en yüksek düzeyde bağımsızlığı kazanma ve geliştirip keşfetmesine yardımcı olacak şekilde hazırlanmıştır (Özdağ, 2014: 100).

Eğitimin uygulaması, hazırlanmış çevre, sorumluluk sahibi ve hazırlanmış ebeveyn olarak kategorileşmiştir. Dr. Maria Montessori İngiltere’de 1948 yılında şunları söylemiştir:

“On iki yaşına dek okullarımızda eğitim gören ortalama bir erkek ya da kız çocuğun en az, birkaç yıllık lise eğitiminden mezun olanlar kadar bilgi sahibi olduğunu ve bunu da bedensel ya da zihinsel bir acıya katlanmak zorunda kalmadan başardığını söylüyoruz. Bizim öğrencilerimiz bütün varlıklarıyla yaşam macerasını hazır, irade ve yargısını özgürce kullanmaya alışmış, imgele ve coşkunun ışığıyla aydınlanmıştır. Ancak böyle öğrenciler uygun bir ülkede vatandaşlık görevini hakkıyla yerine getirebilir” (Lillard, 2014a: 109).

Bir kişinin başka bir kişi tarafından eğitilemeyeceğini düşünen Montessori çevrenin bu bağlam aslında eğitici kişi tarafından çocuk için hazırlanmış bu ortamda çocuğun kendi başına kendini eğitime üzerinde etkisi olduğunu bu sebepten hazırlanan bu ortamda araçlar çocuğun gereksinmelerine uygun, düzenli, gayeli olmasını savunmuştur. Çocuk bu hazırlanan ortamda hem kendini geliştirirken aynı zamanda kendine olan güvenin ve bağımsızlık hissini hissetmesine hazırlık yapmaktadır (Oğuz ve Akyol, 2006: 1-15).

Doğal olan çevrede bulunan renkler, malzemeler, şekil, yapı gibi ögeler kontrol edilemez fakat yapay olarak tasarlanmış iç ve dış mekânlarda bu ögelere yön, tasarım ve düzen verilerek, çocuğun davranışlarına yön vermek mümkün olmaktadır. Montessori’de olduğu gibi farklı bilim dallarında ve tasarım alanları tarafından yapılan araştırmalarla

çocuklar üzerinde iç ve dış mekânlar üzerinde muhtemel etkilerini yönetmek kolaylaştırmaktadır (Altman ve Chemers, 1980: 86-89).

Hazırlanmış ortam 6 öğeden oluşmaktadır:

- Hürriyet
- Yapı ve Sistem
- Tabiiyet ve Realizm
- Güzellik ve Estetik
- Ayrılmış Eğitim Alanları
- Montessori Araçları

Bu eğitimin temel görevi, çocuğun bağımsızlıklarını sağlayarak gelişimini ilerletmesini sağlayan uygun bir ortam hazırlamaktır. Çocuklar günlük hayat düzenine uygun biçimde hazırlanmış olan bu ortam içerisinde yaşayacakları düzeni bilmektedir ve kimsenin onları bu yolda yön vermesini beklemeden seçimlerini kendileri yapmalarını sağlamaktadır. Bu ortamda masa, sandalye, musluklar, kitaplık, elektrik tuşları gibi birçok yaşam araçları çocukların boyutlarına uygun olarak üretilmiştir. Bu sayede çocuk tam olarak ilişki kurabilmektedir ve istediği yönde mekânı değiştirerek kullanması sağlamaktadır.

Hazırlanmış ortam belirli bir prensiplere sahip ve kendi içerisinde özel olan düzeni olan mekânlardan oluşmaktadır (Ata, 2019: 5-54).

Hazırlanmış ortam oluştururken özen gösterilmesi gereken noktalar:

- Eğitimde kullanılan araçların her birinden yalnızca bir tane bulundurulmalıdır. Çocuğun paylaşmayı, sabretmeyi öğrenmesi için imkân tanınmaktadır.
- Araçlar raflara soldan sağa ve kolaydan zora şeklinde bir düzen içerisinde konulmalıdır.
- Ortam çocuğun yaşadığı çevreye orantılı olarak hazırlanmalı ve gerçek yaşamla uyum içerisinde olmalıdır.
- Araçların kaybolan modülleri kesin olarak tamamlanması gerekir, eksik araçlar tamamlanana kadar kaldırılmalıdır.

- Mekân içerisinde temizlik ve konfor şartlarının sağlanabilmesi için ortamın fazlaca dolu olmamalıdır.
- Araçların rahat seçilebilmesine dikkat edilmelidir.
- Araçlar çocuğun rahat ulaşabileceği konumda olması gerekmektedir.
- Ortamda kullanılan renkler göz yormayan pastel renkler tercih edilmelidir.
- Kullanılan mobilya ve araçlar doğal malzemelerden üretilmiş olmalıdır (Toprakkaya Çimen, 2019: 9-12).

Şekil 2.4. Montessori Eğitim Sistemine Uygun Örnek Olarak Hazırlanmış Ortamlar

Kaynak: Toprakkaya 2019.

Şekil 2.5. Dil Araç Çalışma Alanı

Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Şekil 2.6. Duyusal Araç Alanı

Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Şekil 2.7. Kozmik Araç Alanı

Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Şekil 2.8. Günlük Araç Çalışma Alanı

Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Şekil 2.9. Montessori Eğitim Merkezi Sınıf Düzeni

Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Şekil 2.10. Montessori Eğitim Merkezi Sınıf Düzeni

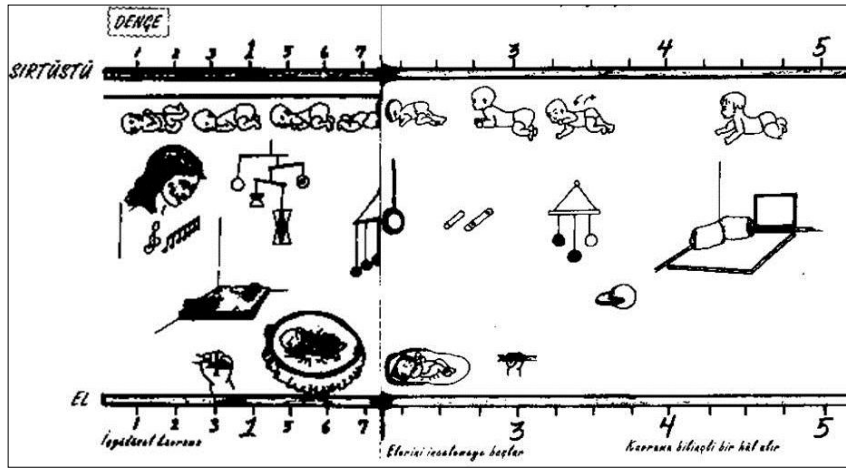
Kaynak: Liberum Balgat (Ceren Kıymaz Arşiv)

Çocuk, doğuştan gelen yeteneklerini ve potansiyelleri kullanmak için çeşitli araçlarla tasarlanmış çevreye ihtiyaç duymaktadır. Çok çeşitli uyaranların olduğu çevrenin, zihinsel olarak belli bir miktar zekâyı artırabilmektedir ve çevre ilişkileri ile zekânın ortalama 15 puan kazandırabileceği ileri sürülmektedir. Örneğin, orta düzeyde ekonomik düzeyde zekâ kapsamı 100 olan bir kişi negatif çevre ortamında büyüyecek olursa, zekâ alanı 85'e inebilir. Fakat aynı zekâ kapsamına sahip biri, hazırlanmış ve çeşitli uyaranlarla çevren etkisinde olursa, zekâ kapsamı 115'e kadar çıkmaktadır. Bu sebepten zekâ gelişiminin çok hızlı şekillendiği ilk evrelerinde, çevredeki uyaranların önemi oldukça fazladır (Keskin, 2017: 98).

2.2.1. Hazırlanmış ortam için gerekli araçlar ve uygulaması

Montessori eğitim yönteminin temelinde bebeklikten itibaren başlayarak ileride daha bağımsız olabilecekleri, en rahat biçimde hareket edebilecekleri, kolayca mekânı tanımalarına yardımcı olabilecek, emniyetli ortamlar hazırlamak bulunmaktadır. Bebeklik döneminde çok fazla kontrolsüz hareketlere sahiptirler.

Çoğunlukla dördüncü ayın başlarının üzerinde bulunan araçları kavramaya çalışır, tutabilir ve sallayabilir. Altıncı ayın sonunda mekânda bulunan eşyalara ulaşmaya çalışır. Yardım ile oturma eylemini gerçekleştirebilir. Bir yaşına doğru emekler ve tutunarak kendini ayağa kaldırabilmektedir.

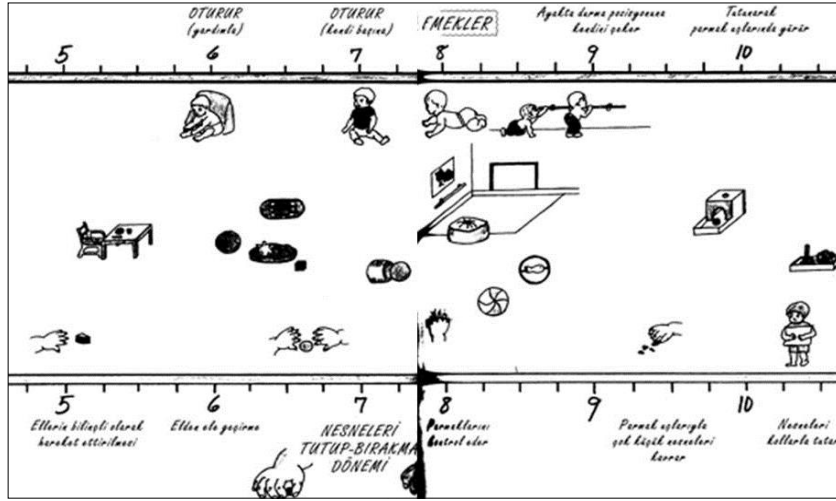

Şekil 2.11. 0-5 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler

Kaynak: Lillard ve 2015:21-26

Destek bulduğu noktada adım atabilir, desteksiz olarak az da olsa ayakta sabit durabilmektedir. İki yaşına doğru hareket kabiliyeti artar ve burada bağımsız olarak hiç bir destek almadan hareket etme hissini farkına varmaktadır (Özdağ, 2014: 84).

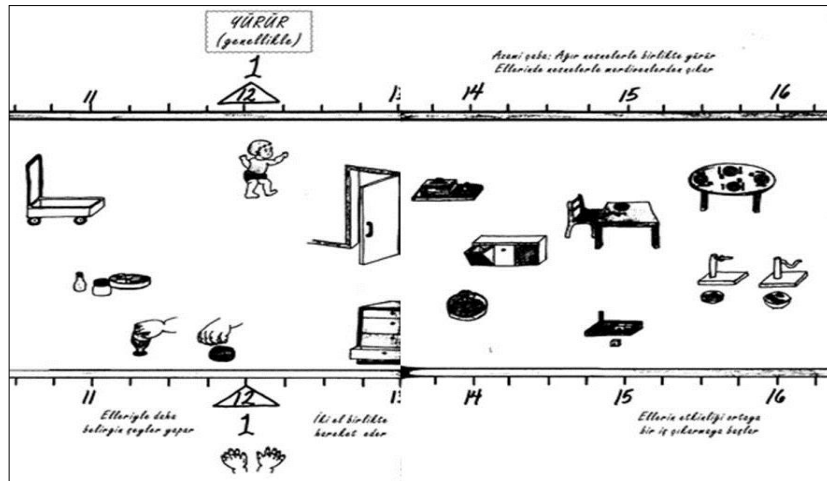
Çocuklar gelişim dönemlerini en iyi ortamda bilinçli bir şekilde geçirebilmesi gerekmektedir. Bu sebepten dolayı ailelerin en önemli görevlerinden biri onlara bu imkânları sağlayabilmektedir. Yetişkinler çocuklarını dikkatli olarak gözlemledikleri zaman kolayca çocuğun ihtiyaçlarını belirleyebilmektedir. En küçük yaş döneminden itibaren bu ihtiyaçlarını sinyallerini davranış biçimleriyle göstermektedirler (Topbaş,2017:34).

Şekil 2.12. 6-10 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler

Kaynak: Lillard ve 2015:21-26

Zekânın, el ve beyin koordinasyonu arasında oluşan iletişim ile insanın geliştiğine inanarak Montessori el ile desteklenmeyen hiçbir şeyin beyine sunulmaması kanısındadır. Her çeşit soyut düşünceyi ve bilgiyi çocuğun bulması, tutması ve farkına varması için somut bir araç ile onun desteklenmesi gerektiğini savunmuştur (Lillard ve Jessen, 2015: 33).

Şekil 2.13. 11-16 Aylık Çocuğun Mekânla Olan İlişkisi ve Gereçler

Kaynak: Lillard ve 2015:21-26

Bununla birlikte duyuları kişinin mekânla kurduğu araç olarak varsaymaktadır. Bu duyuların öğrenimi 0-6 yaş arasında başlamaktadır. Mekân gözlemleri sonra onlardan yararlanmak adına depolanmaktadır ve depolanan bu gözlemler ileride çocuğun kişiliğini oluşturmaktadır (Özdağ, 2014: 94).

IV. Dil Araçları

- V. Kozmik Araçları (Kültür, Coğrafya, Sanat, Bilim) olarak 5 gruba ayırmıştır (Kaşaracı, 2015: 231).

Psiko-motor hareketleri önemsenerak düzenlenen bu etkinlikler bedenın tüm fonksiyonlarını bilinçli olarak geliştirmeye yönelik tasarlanmıştır. Bu sayede çocuk fiziksel, duyuşal ve zihinsel olarak öğrenimi bu araçlar sayesinde edinebilmektedir (Topbaş, 2017: 125).

Günlük Yaşam Araçları, aynı zamanda kişisel malzemeler olarak da adlandırılmaktadır. Bu araçlar ve çalışmanın amacı, beş yaş ve altında olan yaş gruplarında bulunan çocuklar etrafında görmüş olduğu toplumsal olan davranışları yapmak ve bir parçası olmak istemeleri bu çalışmalarla desteklemektedir.

Kısa başlıca olarak, Ayna, Fırça, Tarak, Giyinme: Fermuar, Bağcık, Çıt çıt, Katlama, Yemek Hazırlama, Dökme Çalışması, Ölçme, Kesme, Sandalye Taşıma, Masa Taşıma, El sıkışma, Ev Sahipliği, Masa Temizleme, Öksürme ve Mendil kullanmayı sayabiliriz (Lillard, 2014a: 300).

Şekil 2.16. Günlük Yaşam Aktivite Çalışmaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Duyu Araçları, montessori eğitimi alan çocukların duyuşlarının eğitilmesine inan Montessori duyuşların hepsinin bu alanda çalışması gerektiğini düşünmektedir (Özdağ: 2014: 6). Bu araçlar bir kerede yalnız bir duyuşu uyarmak için tasarlanmıştır. Bu araçların amacı, çocuğun odağını tek bir yerde odaklanmasını sağlamaktır. Bu sayede bir duyuşu hitap ederek diğer etkenleri izole edebilmesini sağlamaktır (Özdağ, 2014: 94).

Kısaca başlıcaları, Geometrik Cisimler, Yapıcı Üçgenler, Metal Kalıplar, Silindir Kalıplar, Tutacaksın Silindiler, Pembe Kule, Kırmızı Çubuklar, Ses Kutuları, Dokunma Tabletleri ve Kumaş Parçaları olarak belirtebiliriz(Lillard, 2014a: 302, EduserMontessori).

Şekil 2.17. Duyu Araç Çalışmaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Matematik Araçları, matematiğin öğrenilmesi için somuttan soyuta uzanan bir zamanın olması gerektiği düşünülmektedir. Bununla birlikte çocuğun matematik olarak ezberden çok temel matematiksel kavramları öğretilmesini amaçlanmaktadır. Araçlar genel olarak sembol, ölçek gibi temel matematik bilgilerini daha anlaşılır şekilde sunmaktadır (Durakoğlu, 2010: 91-104).

Kısaca başlıca, Sayı Çubukları, Kartlar ve Sayaçlar, Boncuk Basamağı, Onlar Panosu, Sayılar ve Pullar olarak belirtebiliriz (Lillard, 2014a: 312).

Şekil 2.18. Matematik Araç Çalışmaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Dil Araçları, çocuğun düzenli düşünmenin bir yapısı olan iletişimi fark etmesini sağlayarak, kendisini net bir biçimde yazarak ve konuşarak düşüncelerini aktarmasına yardımcı olabilmesini sağlamaktadır. Bebeklikten başlamış olan iletişim sürecinin dil araçlarıyla birlikte çalışılarak gelişimini desteklemektir.

Kısaca başlıca, Yazmaya Hazırlık: Metal Kalıplar, Hareketli Alfabe, Yazma Alıştırmaları: Tebeşir-Tahta, Mavi Çizgili Sayfa, Yazılı Kartlar olarak belirtebiliriz (Lillard, 2014a: 306).

Şekil 2.19. Dil Araç Çalışması

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Kozmik Araçlar, sanat, coğrafya, kültür, bilim gibi çocuğun içinde var olduğu evreni daha iyi tanınması ve öğrenmesini içeren etkinliklerden oluşmaktadır (Özdağ, 2014: 94). Sanat ekipmanlarıyla birlikte içinde olan ilerleyişi çocuğun dışı vurumu olarak da ifade edilebilir. Bunlar, kil, boyalar, kesyap paleti gibi çocuğun kendi içerisinde olan yaratıcılığı geliştirme sürecini destekleyen araçlardır.

Şekil 2.20. Kozmik Araçlarda Sanat Çalışması

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Coğrafya ekipmanları genellikle sadece coğrafi olarak değil tarih ve bilimi kapsayan araçlarla birlikte kullanılmaktadır. Bunlar, zımpara kâğıdı küre, boyalı küre, yapboz harita, ülke müzikleri olarak bir kaçını sayabiliriz.

Bilim ekipmanları çocukların evrende bulunan bütün hayat şekillerine farkındalık yaratarak onları bu yönde geliştiren araçlardır. Bunlar, bilim masası, bilim sepeti, gezenin sunumu olarak belirtilmektedir.

Kültür araçları, çocuğun etrafında olan yaşamla bir bütün olma ve buna ilgi duymasını sağlamaktır. Kültür olarak kendi içinde belirli dallara ayrılmaktadır. Bu dallar resim, müzik olarak kategorileşmektedir. Bunlarla birlikte resimde, ressam sepetleri, tablolar, müzikte, plaklar, besteci sepeti, çalgı aleti çalan ya da şarkı ile ilgili bir ebeveyn bu ders etkinliğine eşlik etmesiyle gerçekleşmektedir (Lillard, 2014a: 294-299).

Genel olarak bütün araçlar bölümlerine göre düzenlenmektedir. Araçlar renklidir fakat konulan sepetler ve kaplar doğal halinde olmasına, cam kavanoz, şişeler kullanılarak geri dönüşümlü olmalarına dikkat edilmektedir (Lillard, 2014a: 300-304).

Bu araçlar montessori eğitiminin temel basamaklarını oluşturmaktadır. Tek başlarına değil uygun olarak düzenlenmiş bir ortamla birlikte bütünlük sağlamaktadır. Bu ortamda yalnızca yetişkinler tarafından çocuk için özel ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanmış olması gerekmektedir (Erişen ve Güleş, 2007: 304).

Tasarlanan bu araçlar çocukların gelişimlerine göre el ve parmak kaslarına uygun olarak kaliteli ahşap malzemelerden üretilmektedir. Bununla birlikte uygulayarak ve deneyimleyerek tek başlarına ya da grup olarak desteklenmektedir.

Çocukların birlik içinde kullandıkları araçlar içerisinde başkalarıyla beraber çalışma ve bununla gelişen yeni şeyler geliştirip öğrenmesi sağlamaktadır (Lillard, 2014a: 312-320). Sonuç olarak bu araçları kullanarak çocuk (www.montessoriakademia.com/montessori-araclari; www.edusermontessori.com):

- Etrafıyla arasında bağ oluşumunun sağlamaktadır.
- El ve görme iletisi arasında gelişimini artırmaktadır.

- Dengesini kurmayı öğrenmektedir.
- Aynı olan araçları görme ve onları birbiriyle eşleştirmeyi öğrenmektedir.
- Zıt kavramı öğrenerek farklılıkları fark etmesini desteklemektedir.
- Yaratıcılığını ilerleterek bu alanda duyarlılığını artırmaktadır.
- Kişisel bakımını üstlenerek gelişimini desteklemektedir.
- Dil becerisini sesler ve yazılışlarını dokunarak aynı zamanda görsel olarak kavramasını sağlamaktadır.
- Düzen kavramını öğrenmektedir.
- Mantıksal düşünerek zamanını en iyi şekilde değerlendirmesini öğrenmektedir.

Sonuç olarak Montessoride kullanılan araçlar; her çocuğun bireysel becerilerine, ilgi alanlarına, bireysel öğrenme hızına ve karakter özelliklerine uygun eğitim ortamının oluşturulmasına imkân sağlayarak, doğaya, farklılıklara saygı ve kabule dayanan ilkelerinin işlerliğinden dolayı, bilgiyi birbirinden kopuk, kitaplara sıkıştırılmış bir ezber malzemesi olmaktan çıkarıp bir bütünsellik içinde yaşantılarla somutlaştırarak öğrenmeyi amaçlanmıştır.

Montessori eğitiminde kullanılan gereçler "oyuncak" tan çok farklı ve daha derin özellikler taşımaktadır. Materyallerin; karmaşık yapıları basite indirgeme, soyutu somutlaştırma, geneli özelleştirme, işlemleri basamakları ile gösterme, uygulama yapma, ilgi çekme, dikkat uyandırma ve motivasyonu artırma işlevleri bulunmaktadır (www.montessoriakademia.com/montessori-araclari).

BÖLÜM III

ÇOCUK MOBİLYALARININ ÖNEMİ VE MONTESSORİ YÖNTEMİ İLE ÖRTÜŞEN VE AYRIŞAN ÖZELLİKLERİNİN MARKALAR ÜZERİDEN İNCELENMESİ

3.1. Çocuk Mobilyası

Belirli malzemelerle, işleminden geçirilerek bununla birlikte tamamlayıcı araçlarla ve çeşitli dokularla estetiksel görünümü sağlayarak, işlevsel, dekoratif, sabit veya hareketli olarak mobilyalar hayatımızın bir parçasını oluşturmaktadır. Çocuk mobilyaları yaş gruplarını göre ayrılmaktadır. Bunlar;

- 0 – 6 yaş Bebek Odası
- 7 + Genç Odası
- Yetişkin Odası olarak sıralanmaktadır.

Çocuk mobilyalarında işlevsel ve görsellik dışında, çocuğun psikolojik gelişimine destek olabilecek, yaratıcılığını kullanmasına yardımcı olan bu kullanımlar dışında çocuğun kendi ortamını eğlenceli kılacak mobilyalar tercih edilmektedir.

Çocuk ve mobilya arasında olan bağı kurarken bazı temel kurallara önem verilmelidir;

- Mobilyada kullanılan malzemenin kalitesi ve sağlık açısından etkisine
- Mobilyanın tasarımsal, işlevsel ve güvenlik özelliklerine
- Mobilya çocuğun bedensel boyutlarına uygun olarak tasarlanmış mobilya ölçüsüne sahip olmasına önem verilmektedir.

Mobilyalar çocukların mekânlarında bedensel ve ruhsal olarak farklı gelişimleriyle birlikte değişiklik göstermektedir. Fakat en önemlisi her zaman güvenlik ve sağlık olmaktadır (Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu, 2009: 101).

Çocuk mobilyasının temeli çocuğun gelişimine bağlı olarak gelişmektedir. Öncelikle gelişim, anne karnından başlayarak ölüme kadar süre gelen ilerleme ve varyasyonudur (Yenibaş, 2007: 12).

Çocuk, fiziksel ve zihinsel olarak ilerleme gösterir bununla birlikte belleme, hafıza belleği, sorgulama bu zihinsel gelişim sonucunda ortaya çıkmaktadır. Gelişim düzenle birlikte uyum içerisinde süreklilik oluşturur. Belirli gelişim süresi içerisinde olan çocuklar karşılaştırıldığında, aynı şekilde davranış sergiledikleri gözlemlenmiştir ve yapılan araştırmalarda bunları desteklemektedir. Bu belirli dediğimiz gelişim evreleri üç gelişim dönemi olarak doğumdan yetişkinliğe kadar süre geldiği görülmektedir (Gür ve Zorlu, 2009: 99). Bu dönemler;

- Fiziksel Gelişim
- Zihinsel Gelişim
- Duygusal Gelişim olarak adlandırılmıştır (Barker, 1968: 45).

Sağlıklı olarak doğan bir bebek önce yaşamını reflekslerle beraber sürdürmektedir ve biraç ay sonra öğrenme ile birlikte farklı davranışlar sergilemeye başlamaktadır.

Bu öğrenme zihinsel gelişim süreci olarak adlandırılmaktadır. Çocuk bu öğrenme yanı sıra hem bedensel hem duygusal hem de fiziksel olarak gelişim göstermektedir.

Duygusal gelişim çocuklar için oldukça önem taşımaktadır. Bu gelişim oluşabilecek kaygı, endişe ve stresin üstesinden gelmesini sağlamaktadır. Bu gelişimlerle birlikte çocuk kişiliğinin temel yapı taşlarını yavaş yavaş oluşturmaya başlamaktadır (Yenibaş, 2007: 12).

Çocuklar bu dönemler içerisinde hem bedensel hem de zihinsel olarak gelişimlerine paralel olarak yaşadığı mekânı ve eşyaları algılaması ve kullanması 3-6 yaş ile başlamaktadır. Hayatını geçirmekte olduğu mekânın düzeni çocuklarda önemli etkiler bırakmaktadır.

Tablo 3.1. 0-2 Yaş Boy ve Kilo Tablosu

KİLO	Düşük		Düşük/Orta		Ortalama		Yüksek/Orta		Yüksek	
	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
Doğum	2.8	2.7	3.1	2.9	3.4	3.2	3.7	3.5	3.9	3.9
1 ay	3.6	3.45	3.7	3.6	4	3.9	4.3	4	4.6	4.4
2 ay	4.4	4.2	4.7	4.5	4.9	4.75	5.3	5	5.6	5.3
6 Ay	7	6.5	7.5	6.9	8	7.5	8.5	7.9	8.8	8.3
9 Ay	8.3	7.6	8.7	7.9	9.4	8.6	9.8	9.2	10.3	9.7
12 Ay	9.2	8.4	9.6	8.8	10	9.5	10.7	10	11	11
24 Ay	11.3	10.6	11.8	11.2	12.5	12.1	13.3	13	13.9	13.7

BOY	Düşük		Düşük/Orta		Ortalama		Yüksek/Orta		Yüksek	
	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
Doğum	49	47	49	48.7	50.2	49.5	52	51	52.5	52
1 ay	52.5	51.4	53.2	52.5	54.5	53.2	55.8	54.5	56.8	55.5
2 ay	56	54.5	57	56	58	56.5	59	57.5	59.5	58.5
6 Ay	65.1	64	67	65	68.5	66.5	69.5	67.5	71	69.3
9 Ay	71	68.6	72	69.5	73	71	74	72	75	73.5
12 Ay	73.4	72	75	73	76.5	74.7	77.5	76	79	77
24 Ay	84	83.9	86	85	87.5	87.5	90	89.5	92.5	90.8

Kaynak: Yenibaş, 2007, 32

Fiziksel çevreler çocuklar için sosyal açıdan büyük önem taşımaktadır. Bu yüzden oluşturulan bu alanlarda yetişkinlerin kendi tarzlarında mobilyalar kullanılmasının yerine, çocuğun zihinsel, fiziksel ve psikolojik olarak gelişimine destek olacak fonksiyonel olan mobilyalar tercih etmeleri gerekmektedir.

Mobilyalar kullanıcıların nitelik ve kullanım amaçlarına göre tasarlanmaktadır. Pedagoglar, çocuklar için tasarlanan mobilyaların psikolojik etkileri üzerinde incelemeler yaparken, ergonomistler ise mobilyaların ölçülerinin çocukların oranlarına, ergonomik olarak uygunluğunu incelemektedir (Burdurlu ve Diğerleri, 2004: 140).

Mekân içerisinde kendine ait olan özel bir alana sahip olmasının ve bu alanda kullanabileceği mobilya ve diğer ihtiyaç duyduğu araçların yapısında aynı zamanda bu gelişim üzerinde büyük etkisi bulunmaktadır. Çocukların ihtiyaç duyduğu gereksinimleri

Maslow'un insan ihtiyaç hiyerarşine denk gelen psiko-sosyal ve kültürel kavramları aşağıda belirtilmiştir;

Şekil 3.1. Maslow'un İhtiyaç Hiyerarşine Göre Çocuk Gereksinimleri

Kaynak: Demirarslan, ve Aytöre, 2004:.3

Bu alanları hazırlarken ve düzenlerken ailelerin özellikle ilk iki yılından itibaren yol gösterici bir tutum sergilemeleri gerekmektedir. Bu dönemde çocukların kabiliyetlerinin en çabuk ilerlediği dönemdir ve düzgün hazırlanmış olan bir mekân ile zihinsel olarak gelişimine yardımcı olmaktadır.

Kullanılan mobilyalar çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimlerinin dışında psikolojik olarak da etki etmektedir (Sofuoğlu, 2009: 102). Çocuk mobilyası seçimi yapabilirken dikkat edilmesi gereken bazı faktörler sırlamak gerekirse;

- Çocuğa has özellikleri olmalı,
- Olabilecek kazalara karşı emniyet açısından korunaklı olmalı,
- Temizliği kolay ürünler olmalı,
- Dayanıklı ve ergonomik olmalı,
- İşlevsel ve değişebilir olmalı,
- Çocukların hayal güçlerini harekete geçirmeli,

- Modüler olmalı,
- Renk bakımından çeşitli olmalı,
- Sağlıklı malzemelerden yapılmalı ve boyalar kullanılmalıdır.

Yukarıda bulunan eğer çocuğun yaşam alanlarında bulunan mobilya ve nesnelerin bu özellikleri bulunmaması durumunda çocuğun gereksinimlerin karşılanamayacaktır. Bu ihtiyaçlar karşılanmadığı zaman sosyal ortamlarda, doğru tasarlanmamış ortamlarda çocukta gerginlik yarata bilmektedir (Demirarslan ve Aytöre, 2004: 4).

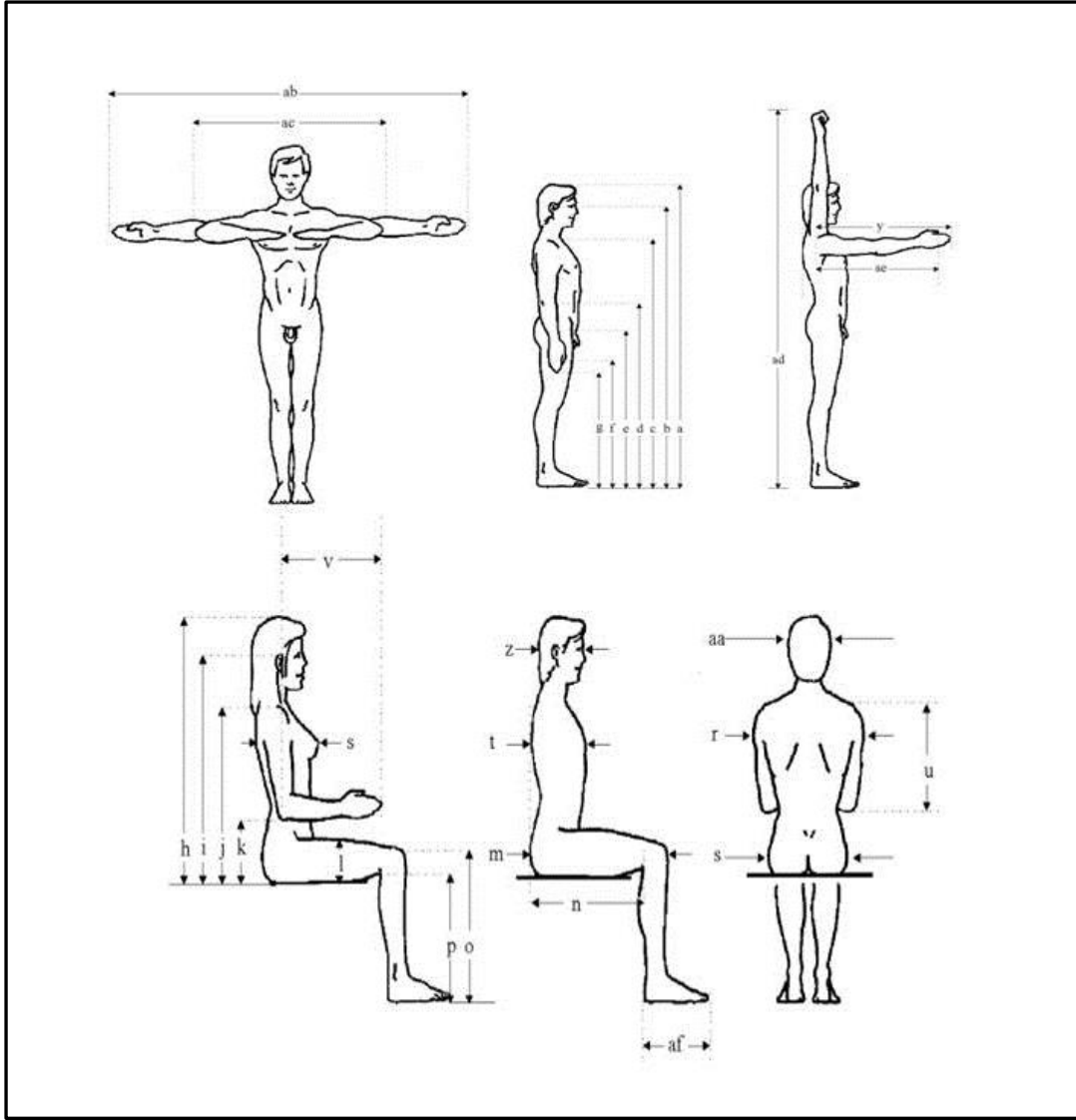
3.1.1. Çocuk mobilyasının ergonomik açısından önemi

Antropometri, özellikle vücut büyüklüğü, şekil, güç, hareketlilik, esneklik ve çalışma kapasitesi ölçümleriyle ilgili vücut ölçümleriyle uğraşan insan bilimleri dalıdır. Antropometri ergonominin önemli bir dalı olarak bilinmektedir (Pheasan ve Haslegrave, 2006: 7).

Mobilyalar tasarlarırken statik antropometri kullanılmaktadır. Bu kullanılan ölçü bilgileri kişilerin yaş, cinsiyet ve yaşadıkları ülkelerin standartlarına göre değişiklik gösterebilmektedir.

Ayrıca çocuklarda infantometre, yetişkinlerde stadiometre yardımıyla yapılmaktadır. İlerleyen teknolojiyle birlikte artık üç boyutlu tarayıcılar yardımıyla fotogrametrik ile farklı yerlere yerleştirilen kameralarla kişinin antropometrik ölçüleri otomatik olarak modellenip bilgisayara aktararak ulaşılabilmektedir.

Tasarımda antropometrik kişilerin vücut ölçüleri, boy, göz, omuz, dirsek, kalça, el, parmak ucu, oturma yüksekliği, bacak derinliği, kalça-diz arası uzunluk, otururken dizden tabana olan yükseklik, omuz genişliği, kalça genişliği, göğüs genişliği, omuzdan dirseğe uzunluk, omuzdan ve dirsekten parmak ucuna uzunluk, kafa derinliği, kafa genişliği, yukarı kavrama uzunluğu, parmak ucundan parmak ucuna ve ayak uzunluğu mobilyaların tasarımında kullanılan vücut ölçüleridir.

Şekil 3.2. Antropometrik Ölçümü

Kaynak: Acar, 2001: 45

Boy ölçüsü, vücudun en üst noktasından başlayarak yere kadar olan dikey uzunluğa denmektedir. Çocuklarda boy uzunluğu, mobilya tasarımında dolap, yatak, sandalye, masa gibi ürünlerinin uzunluğunu belirlemede kullanılmaktadır.

Göz yüksekliği, iç mekân tasarımında görüş açısını belirlemede kullanılmaktadır. Çocukların ihtiyaçlarına göre olan mobilyalarda ayna, kitaplık gibi ürünlerin konumlarını belirlemede etkilidir.

Omuz yüksekliği, omuzdan itibaren yere kadar olan dikey yüksekliktir. Kolların hareket edebileceği noktaların merkezlerinin belirlemesi sebebiyle mekân ürünlerinde

kolun uzanabileceği noktaları belirlemede yardımcı olmaktadır. Çocuklar açısından en büyük önemi lavabo gibi önemli noktalarda bu yüksekliklerin hesaplanmasıdır. Çocuk tek başına ya da yanında biriyle olsa dahi bu yükseklik omuz yüksekliğinin belirli ölçüde aşağıda olması gerekmektedir (Acar, 2001: 49).

Dirsek yüksekliği, kollar iki yanda iken dirsek kısımdan yere kadar olan dikey yüksekliktir. Çocuklarda tezgâh gibi çocuğun ulaşabileceği, tutabileceği nesnelerin yüksekliğini ayarlamakta kullanılmaktadır. Tuvalette bulunan lavabo yükseklikleri çocuklarda omuz yüksekliğiyle oranlanırken yetişkinlerde dirsek yüksekliğiyle hesaplanarak ayarlanmaktadır.

Kalça yüksekliği, kalçadan itibaren yere kadar olan dikey kısımdır. Bacakların hareket noktalarını belirlemektedir. Çocuklarda lavabo gibi derinliği, uzanma gerektiren ortamlarda eğilme ve ulaşabilme aralığını düzenlemede kullanılmaktadır.

El yüksekliği, ayakta dururken ve kollar iki yanda iken orta el parmağına kadar olan dikey yüksekliktir. Bir yetişkinle çocuğun el tutuma durumunda ellerin birleştiği noktanın yüksekliğidir. Merdiven gibi bağlantı sağlayan mekânların korkulukların tutacaklarının yüksekliğini hesaplamak için kullanılabilir. Merdiven gibi bağlantı sağlayan mekânların korkulukların tutacaklarının yüksekliğini hesaplamak için kullanılabilir.

Parmak ucu yüksekliği, ayakta dururken ve kollar iki yanda iken yerden orta el parmak ucuna kadar olan dikey kısımdır. Dar geçiş alanlarında eller çarpmadan ya da eli kaldırma ihtiyacı duymadan geçilecek yükseklikleri hesaplamada kullanılabilir (Acar, 2001: 50).

Oturma yüksekliği, otururken oturma porsiyonundan vücudun baş kısmının en üst noktasına kadar olan dikey uzunluktur. Mekân içerisinde oturma kısımlarında baş kısmını rahatsız edebilecek durumları engel olmak için mekânda kullanılan elemanların (aydınlatma gibi.) yüksekliklerinin hesaplamasında kullanılmaktadır.

Oturma porsiyonunda oturma kısmıyla göz pınarı arasında bulunan dikey uzunluk oturma göz ölçüsüdür. Çocukların oyun, dinlenme gibi oturmaları sırasında ailenin göz takıp mesafesi için kullanılan ölçümdür.

Otururken omuz ile oturulan yüzey ile arasında kısımda oturma omuz yüksekliğini belirlemektedir. Çocukların ihtiyaçlarına yönelik olarak masalarının tasarımında kullanılmaktadır.

Otururken kollar iki yanda iken dirsek ile oturma yüzeyi arasında olan yüksekliktir. Sandalye gibi ürünlerin kolçak kısımlarının yüksekliğini hesaplamada kullanılmaktadır (Acar, 2001: 51).

Otururken dizin üstüne kadar dikey uzunluk tabandan dize kadar olan yüksekliği belirlemektedir. Bu uzunluk sandalye gibi oturma ürünlerinde yüzeyinin yerden yüksekliğini hesaplamakta kullanılabilir.

Otururken dizin iç kısımdan tabana kadar olan dikey uzunluk mekânda tasarlanacak olan mobilya gibi ürünlerde oturma yüzeyinin yüksekliğini ölçmekte kullanılabilir.

Bacak derinliği, otururken kalçanın arka kısımdan dizin önüne kadar olan yatay uzunluktur. Sandalye gibi oturma elemanlarında dizin ön kısmına engel olabilecek mesafeleri belirlemektedir.

Kalça-diz arası mesafesi, otururken kalçanın arka kısmından iç dönüş kısmına kadar olan yatay kısımdır. Sandalye gibi oturma ürünlerinde oturma yüzey kısmının derinliğini hesaplamakta kullanılabilir.

Omuz genişliği, iki omuzun en dış uç kısmından yatay genişliktir. Kapı ve koridor gibi genişliklerinin hesaplanmasında kullanılmaktadır. Mekânda kullanılan oturma gruplarının genişliklerinin hesaplamasında da yardımcı olmaktadır.

Göğüs genişliği, sırt kısmından göğüs kısmının yatay olarak kapsayan uzunluktur. Mekânda kullanılan sandalye sırt kısmı ile masa kenarının arasında olan uzunluğu hesaplamada yardımcı olmaktadır.

Kalça genişliği, otururken kalçanın iki yan kısmı arasında olan yatay uzunluktur. Oturma gruplarında oturma yüzeylerinin genişliğini bulmakta yardımcı olmaktadır (Acar, 2001: 53).

Omuz-dirsek mesafesi, omuzun üst kısmından dirseğe kadar olan dikey uzunluktur. Mekânda bulunan mevcut olan yapı elemanlarına olan kolçak gibi yüksekliğinin düzenlenmesinde kullanılabilir.

Omuz kısmından yine orta parmak ucuna kadar olan yatay uzunluk omuzdan parmak ucuna kadar olan kısımdır. Mekân içerisinde hareket geçişlerin tasarlanmasında en az değerin hesaplanmasında kullanılabilir.

Dirsek-parmak ucu mesafesi, otururken dirsek kısmından orta parmak ucuna kadar uzunluktur. Mekânda içerisinde bulunan sandalye gibi ürünlerin kolçak derinliklerini belirlemede yardımcı olmaktadır.

Kafa derinliği, alın kısmının kafanın arkasına kadar dik olan uzunluğudur. Merdiven korkulukları, oyun parkında kullanılan sınırlama çitler, ışık sistemi gibi çocuğun emniyet açısından oluşabilecek kazalara karşı da aynı zamanda önem alınan aralıkların belirlenmesini sağlamaktadır.

Kafa genişliği iki kulak arasında bulunan uzunluktur. Yine kafa derinliği gibi aralıkların belirlenmesinde en yüksek değerlerde yardımcı olmaktadır.

Yukarı kavrama mesafesi, tavana dik olarak uzayan kol duruşuyla avuta tutma noktası ile yer arasında bulunan mesafeyi belirlemektedir. Mekânda çocukların ihtiyaçlarına ulaşabilmelerine yardımcı olacak ölçülerin yüksekliklerin kendi başlarına ortamda ulaşabilecekleri ölçümleri belirlemektedir.

Parmak ucundan–parmak ucuna mesafe, kollar yere doğru paralel bir şekilde yana açılarak orta parmak uçları arasında bulunan yatay mesafedir. Çocukların güzel vakit geçirmelerini sağlamak ama ile kurulan mekânlarda oyun alanları veya aktivite ortamlarında hareket boşluklarının hesaplanmasında yardımcı olmaktadır.

Ayak uzunluğu, topuk kısmından en uzun ayak parmağının ucuna kadar olan yatay mesafedir. Merdiven basamaklarının derinliklerinin tanımlanmasında kullanılabilir (Acar, 2001: 56).

Ölçümleri yapılan bu birimler oluşturulan ortamlarda çocukların en iyi en rahat şekilde hareket ve uygunluğunu sağlamak için kullanılmaktadır. Ortamların ve üretilen ürünlerin verimliliği açısından boyutlandırma yapmak hem yetişkin hem de çocuklar için önem taşımaktadır.

Mobilya tasarımlarında ergonomik ve antropometrik değerlerinin önemi oldukça fazladır. Bu nedenle; Yapılan mobilya olması gereken tasarım ve AR-GE departmanları tasarımlarını yaparken ergonomi ve antropometri ölçümlerine göre oluşturulmalıdırlar.

Tablo 3.2. Çocuk Mobilyalarında Yaş Aralıklarına Göre Standart Ölçüler

YAŞ	Oturma Yüksekliği (cm)	Masa Yüksekliği (cm)	Yatak Boyu (cm)	Yatak Genişliği (cm)	Askı Yüksekliği (cm)
2 - 3	25 - 30	45- 50	140	55 - 70	-
3 - 6	30 - 37	50 - 52	160	70 - 75	-
6 - 8	37 - 38	62 - 65	170	75 - 80	120
8 - 10	38 - 40	68 - 70	180	80 - 90	140
12 -18	42 - 44	72 - 73	190	90 - 100	150

Kaynak: Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu, 2009: 102.

Ülkelere göre değişiklik gösteren bu ölçüler ülkemizde bulunan çocukların ölçümleri alınıp ona göre veri çıkartılmalıdır. Bu veriler değerlendirmeden geçirilip bir standart oluşturulmalıdır.

Tasarlanan mobilyalar belirli testlere sokularak ergonomiyle birlikte sağlam ürünlerin tasarlanması gerekmektedir. Bu yöntemlere dikkat edilerek, dikkatli bir biçimde uygulandığında ürünler teknik, ergonomik ve estetik açıdan uygun ürünler tasarlanmasını sağlamaktadır (Kurban ve diğerleri 2016: 318).

Ergonomik ve antropometrik ölçümler yalnızca bedensel olarak rahatsızlıklar değil aynı zamanda psikolojik olarak da rahatlığını bulmasını sağlamaktadır. Yapılan bu araştırmalar üretilen ürünlerin kullanıcı açısından en doğruya ulaşmasını mekânda en doğru biçimde yerleştirerek insan – mekân ilişkisini kurabilmesinde yardımcı olduğu düşünülmektedir.

3.1.2. Çocuk mobilyasının güvenlik açısından önemi

Çocuk mobilyasında emniyet en önemli tasarım basamaklarından olmaktadır. Çocukların güvenlikleri açısından olabilecek zararlara karşı önlem almak gerekmektedir. Küçük yaş grupları için tasarlanan mobilyalarda keskin kenarlı, sivri köşeli tasarımlardan kaçınılmalıdır. Eğer mevcut durumda bu şekilde eşyalar bulunursa ortam kenar koruyucular kullanılmalıdır. Uzun olan mobilyalarda devrilmeye, düşmeye karşı dengeli yerleştirilmeli yapılabilirse duvara ya da olduğu yere sabitlenmelidir.

Hareketli olan mobilyalarda çocuğun rahatça taşınabilir boyuta ve ağırlıkta olmalıdır. Düzeni aşılabilmek için oyuncaklarını rahatça toparlayabileceği kapaksız ya da saklama kutulu açık raflar, dolaplar tercih edilmelidir (Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu, 2009: 103). Kapaklı dolaplar Montessori eğitim yöntemi tarafından da bu yaş gruplarında tercih edilmemektedir (Aydoğan, 2019).

Yataklar ve beşiklerde kullanılan koruyucu korkuluklar çocukların kafa genişliğinden geçemeyecek ölçülerde yapılmalıdır. Şifonyer, alt değiştirme üniteleri gibi çekmece ya da kapak kısmı açıldığında ağırlık merkezi değişen mobilyalar düşmemesi için duvara sabitlenmesi gerekmektedir. Yatak seçimleri karyola ve beşiğe uygun ölçülerde seçilmeli kenarında boşluk kalmamalıdır.

Çocuk mekânlarında mobilyalar yerleştirilirken çocuğun hareket alanının en rahat olabileceği şekilde yerleştirilip uygun alanlar bırakılmalıdır. Mobilya üzerinde kullanılan bazı tamamlayıcı ürünler, aksesuar, vidalar, kulplar vb. parçaları kontrol edilip gevşek olmamalıdır. Kullanılan mobilyalar üzerine çıkma riski olduğundan cam, merdiven kenarında, balkonlarda bulundurulmamalıdır (Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu, 2009: 103).

3.1.3. Çocuk mobilyasının estetik açıdan önemi

Estetik, mekânlarda kullanışlılık ve sağlamlık ilkeleri dışında tasarlanan genel görünüm olarak adlandırılmaktadır (Arcan ve Evcı: 1999: 171). Çocuk mobilyalarında kullanışlılıkla birlikte ürünün estetik kavramı da önem tanınmaktadır. Bunlar hem çocuğun psikolojik olarak hem de zihinsel olarak hayal güçlerini destekleyecek türde olmalıdır.

Teknolojiyle beraber değişiklik gösteren bu estetik kavramı hem kültür hem de ekonomik açıdan da tasarımı etkilemektedir. Tasarımı oluşturan temel renk, biçim, doku gibi kavramlarda bu teknoloji, kültür ve ekonomi ile birlikte aynı zaman da özellikle çocuk mobilyasında kullanıldığında farklılıklar gösterebilmektedir. Ürünler kullanım amacı, fonksiyonelliği ve estetik değeri de göze alınarak üretilmelidir (Sezgin ve Önlü 1992: 85).

Renklerin fizyolojik ve psikolojik etkileri bulunmaktadır. Bunlar duygusal ve estetik kavramları uyarmaktadır. Küçük yaş gruplarında çevre ile birlikte edinilen deneyimler ileride çocuğun algısına temel oluşturmaktadır. Bu dönemde gördüğü, kullandığı, mekân beyinde görsel olarak depolanmakta ve daha sonra ki yaşlarında bu depolamada olan verilerle şuan ki durumu karşılaştırıp çevreyi algılama ve bununla birlikte estetik değerleri biçimlenmektedir.

Geometrik şekiller kullanıldıkları yerlere göre farklılık gösterebilmektedir. Örneğin, dikdörtgen şekiller mekânda bulunan nesnelere üzerinde dengeli ve dinamik, dar açılı olan şekiller ise rahatsız edici, dairesel şekiller dinlendirici bir etkisi olduğu söylenebilmektedir. Küçük yaş gruplarında yalın, sade ve kolay anlaşılabilir şekiller kullanılması bu dönem için daha uygun olmaktadır (Aydın ve Aydemir: 2018: 37).

Çocuklar algıladıkları bu mekânların belirleyici özellikleriyle bulunduğu toplumsal, kültürel, ekonomik ve sosyal koşulları algılamaktadır. Sunulan bu olanaklar kendi kişilik özelliklerini etkilemektedir. Bu sebeple çocuklara sunulan ortamlar görsel algısı ve gelişim süreçleri beraber düşünülerek tasarlanmalıdır. Bu sayede çocuğun hem fiziksel, ruhsal ve zihinsel, estetik algısı olarak gelişimine olumlu katkıda bulunulmuş olunacaktır (Çukur ve Güller Delice, 2011: 29, 34).

Buna göre estetik ürün- kullanıcı arasında bir köprü oluşturmaktadır. Tüm bu faktörlerle çocuk mobilyalarında yönelik tasarlanan ürünlerde; doku, form, renk ve yaratıcılık temel alınarak işlevsel ve mekâna göre farklılıkla gösterebileceği göz önünde bulundurulmalıdır (Aydın ve Aydemir: 2018: 37).

3.1.4. Çocuk mobilyasının sağlık açısından önemi

Çocuk mobilyalarında kullanılan malzemelerin içeriği sağlık açısından önemi oldukça büyük olmaktadır. Üretilen mobilyaların temel malzemeleri veya yüzeyinde kullanılan malzemeler vernikler ve boyalar gibi zararlı kimyasallar bulundurabilmektedir.

Özellikle demonte olan mobilyaların üretiminde kullanılan yonga levha ve lif levha gibi ham maddelerde serbest formaldehit bulunmaktadır ve sağlık açısından önem taşımaktadır. Bu levhaların içermekte olduğu formaldehit miktarları E0, E1, E2, E3 olarak adlandırılmaktadır. Perforatör yöntemiyle aminoplastik tutkallarla üretilen yonga levhalardan çıkan formaldehid yayma ölçümleri şu şekildedir;

“1. E1 (10 mg CHO_H/100g tam kuru yonga levha)

2. E2 (10-30 mg CHO_H/100g tam kuru yonga levha)

3. E3 (>30 mg CHO_H/100 mg tam kuru yonga levha)” (Sofuoğlu ve Kuşçuoğlu, 2009: 103).

Yonga levha yüzey kısımlarına melamin batırılmış kâğıtlarla kaplanarak bu formaldehit yaymasında azalma meydana gelmiş olduğu söylenmektedir (Nemli ve Kalaycıoğlu: 1999: 25-31). Bu sebepten satın alınacak olan mobilyalarda bulunan levhalar E1 kategorisinden olması ve belgelendirilmesi gerekmektedir. Tablo 3.3.’de Pabst’a göre yoğunluğuna göre formaldehit solumanın sağlık üzerinde yan etkileri sunulmuştur (Sofuoğlu ve Kuşçuoğlu, 2009: 103).

Çocukları bu kimyasalı solumalarını en aza indirmek için, ev için seçilen mobilyalar ve benzeri ürünlerde alım yapmadan önce mutlaka bu kimyasalın miktarı öğrenilmelidir. Bu gibi bilgiler bulamıyorsa ürünü alırken MDF ve benzeri kompozit malzemeler üretilmiş olanlar tercih edilmemelidir. Evin içerisi havalandırılmalıdır

Tablo 3.3. Formaldehit Solumanın Yan Etkileri

YOĞUNLUK(ppm)	YAN ETKİLERİ
0,05-1,0	Koku eşiği
0,05-2,0	Göz irritasyonu, nörofizyolojik etkiler
0,10-2,5	Burun ve boğaz irritasyonu
5,0-20,0	Birkaç dakikada şiddetli göz yaşarması, nefes darlığı, öksürük ve burun, göz, yutakta yanma
20,0	Pulmoner ödem, pnömoni

Kaynak: Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu, 2009: 102.

.Montessori'nin de her zaman desteklediği mobilyalarda sadelik ve doğallıkla birlikte çocuklar için kullanılacak ürünlerin hem malzemesine hem de kalitesine dikkat edilmelidir. Bu sayede çocuklar için sağlıklı ortamlar oluşturulabilmektedir.

Görüşülen mobilya firmalarının da ortak olarak söylemi öncelik olarak çocuğun sağlığı ve kullanılan özel malzemeler olarak belirtilmektedir. “Mobilyalar da söz konusu çocuk olunca hassas davranılmaktadır (Baki, 2019: Röportaj).”

3.1.5. Çocuk mobilyalarında kalite ve standart belgeleri

Genel olarak mobilya alırken dikkat edilmesi gereken belirli kalite değerleri ve standartları vardır. Bunlar ülkelerin teknoloji seviyesi, kalite, emniyet, estetik, geleneksel, toplumsal, yaşam seviyesi gibi birçok etken sebeplerle beraber değişken standartlar oluşturulmaktadır.

Her ülkenin kendine ait standartlaşma çabalarını yapan kuruluşlar bulunmaktadır. Mobilya alımında özellikle çocuk mobilyalarında en çok etken olabilecek kalite ve standartlar işaret belgeleri şunlardır;

TSE Markası; bu marka ürünlerin Türk Standart kurumlarınca uygun olarak üretilmiş olduğunu ve atışa sunulduğunu belirtmektedir.

TSEK Markası; bu marka ürünler Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilmiş ancak uluslararası ve diğer ülkelerin standartlarına uygun olarak enstitü tarafından teknik özelliklere uygun biçimde üretilmiş ve piyasada bulunan ürünleri belirtmektedir.

TS; bu işaret yanında belirli sayılarla (örneğin; TS 4600) birlikte üreticinin Türk Standartlarına uygun olarak üretildiğini gösterse de TSE bu işaretin kendi açısından hiçbir garantisini vermemektedir.

ISO 9000; ISO Uluslararası Standart Kuruluşu olarak kurulan ve uluslararası kalite standartları onaylayarak yayınlanmaktadır. Kalite standartları içerisinde ülkemizde ulusal ve uluslararası bulunmaktadır. Bu firmalar bata ISO 9000 ve Toplam Kalite Sistemi olarak kalite konusunda eğitim ve danışmanlık vererek belgelendirmektedir.

ISO 9001; uluslararası kuruluş tarafından ilerleme, üretim, teknik, tasarım gibi farklı kategorilerde oluşturulan isteklerin yerine getirildiğini garantisini için kullanılmaktadır.

ISO 9002; uluslararası kuruluş tarafından son kontrollerin yapıldığı, deneylerden geçtiği ve istenilenlerin bu yolda geliştirilerek onaylandığı konusunda garanti vermek amacıyla belirtilmektedir.

CE; Avrupa Birliği içerisinde bulunan ülkelerin ürettiği malların kendi aralarında serbest olarak olmasını sağlamaktadır. Bunlar belirli direktifler ve politikalar içerisinde belirlenerek yer almaktadır. Bütün AB ülkeleri içerisinde geçerliliği bulunmaktadır. CE işareti bir marka değil TSE veya TSEK markası yerine geçmemektedir (Kuroğlu ve Diğerleri: 1999: 18-19).

3.2. İncelenen Çocuk Mobilya Markaları

Bu çalışma yapılırken Türkiye’de bulunan çocuk mobilya firmalarının bir kaçıyla görüşme yapılarak incelenmiştir. Bu görüşmeler yapılırken Montessori eğitim yönteminin son dönemde mobilyada olan eğitim kuramlarını uygulayan mobilya firmaları özellikle tercih edilmiştir. Bunun yanı sıra ekonomik açıdan ailelerin alım gücüne göre bu üç firma seçilmiştir.

Yapılan görüşmeler sonucunda Montessori mobilyaları adı altında sunulan ürün hepsinin temel amacı çocuğun kendi ihtiyaçlarını bir yetişkin yardımı olmadan sadece gözetimi altında gidermesini desteklemektir.

Montessori mobilyaları diye bir ürün bugüne kadar Montessori tarafından sunulmamıştır. Montessori araçları ile birlikte sunulan araç ve gereçler, çocukların yaşlarına, vücut ölçülerine uygun olarak tasarlanan, çocukların benliklerini, kişiliklerini ve öz güvenlerini destekleyici olmasıyla birlikte eğitiminin temel taşının çocukla oluşmasına yardımcı olmasıdır.

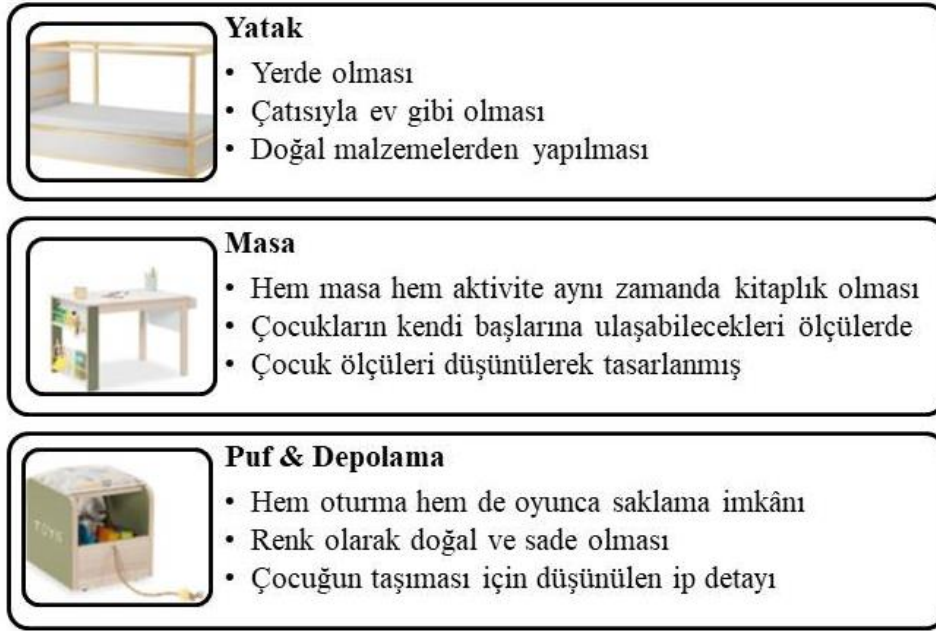
Yetişkinler günlük yaşam alanlarını ihtiyaçlara göre dinlenme, uyuma, mutfak gibi bölmektedir. Çocuk ev içerisinde yalnızca bir oda içerisinde uyku, oyun oynama, ders çalışma gibi aktiviteleri olmaktadır. Bu sebeple çocukların günlük hayatlarında mobilya direk olarak etkileşimde bulunarak önemli ve etkili olmaktadır (Sofuoğlu ve Kuşcuoğlu 2009: 101). Görüşülen başlıca firmalar; İkea, Çilek çocuk mobilyası ve Vibel&More'dur.

3.2.1. Çilek çocuk mobilyası

Çilek mobilya 1995 yılında kurulan üretimlerini bebek, çocuk ve genç odası mobilyalarına ve aksesuarları üzerine yapmaktadır. Bu dört ürün kategorileri içerisinde yaklaşık olarak 500 adet ürünleri bulunmaktadır.

Ürünler kız ve erkek çocukları için ayrı olarak hayal dünyalarına göre tasarım yaparak dikkat çekmektedir. Örnek olarak erkek çocukları için tasarlanan araba yatak serisi ve kız çocukları için tasarlanan prenses serisi gösterilebilir.

Tasarım felsefesinin bu yaş gruplarının hayal dünyalarını gerçeğe taşımak olarak belirtmektedir. 2018-2019 yılları içerisinde Montessori'nin hem aileler hem de eğitim sistemiyle yaygınlaşmasıyla birlikte tasarlanmış Montes serisi bulunmaktadır (Aydın ve Aydemir, 2018: 39).

Şekil 3.3. Montessori Eğitim Yöntemiyle Örtüşen Çilek Çocuk Mobilyaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Montes serisi çocuğa hazırlanmış bir çevrede, ilk çocukluk döneminden son çocukluk dönemine kadar çocuğun kişiliğini oluşturması için özgürlük tanıyacak, kişiliğinin gelişim sürecini destekleyecek parça ve detaylar düşünülerek, eğitime destek verecek modüller tasarlanmıştır. Okullarda verilen özel eğitimlerin yanı sıra tasarlanan modüllerle eğitim sistemi desteklenmiştir.

Tablo 3.4. Çilek Mobilya'nın Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi

ÇOCUK MOBİLYASINDA OLMASI GEREKENLER STANDARTLAR		ÇİLEK MOBİLYA
ERGONOMİK	AÇIKLAMA	✓
	Farklı yaş aralıklarına göre yaş- boy- kilo vücut ergonomisinin dikkate alınması	
GÜVENLİK	AÇIKLAMA	✓
	Oluşabilecek tehlikelere karşı belirlenmiş standartlar kullanmak. Mobilyaların kenar, köşelerinde keskinlik olmaması ve mobilyanın dengeleri, taşıma kapasitelerinin hesaplanması	
SAĞLIK, KALİTE VE STANDART BELGELERİ	AÇIKLAMA	✓
	E0, E1, E2, E3 (Levha formaldehit miktar)	
	CE uygunluk	
	ISO 9000, 9001, 9002 (Kalite, çevre, güvenlik)	
	TSE uygunluk	
	GS	

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Kullanıcının ihtiyaçlarını gözeten, ergonomik, yenilikçi, eğlenceli, kaliteli, güvenli, çevreye duyarlı tasarımların, yeni üretim ve malzeme teknolojileri ile birleşerek projeler geliştirmek ve bununla birlikte sağlığa zararsız malzemeler ile üretilmiş, çocuk güvenliği standartlarında tasarlanmış, kaliteli standartları yüksek mobilyalar tasarlamak en önemli kriterleri olmaktadır (Kamberoğlu, 2019).¹

3.2.2. İkea çocuk mobilyası

İkea 1943 yılında İsveç'te kurulmuştur. Bu firma yalnızca çocuk değil içerisinde aksesuar, aydınlatma, mutfak, banyo, yetişkin, bebek, genç gibi birçok kategoride hizmet vermektedir. Firmanın kuruluş amacı olan istenilen ürünlerin diğer mobilyalara göre daha ekonomik, fonksiyonel olmasıdır. Diğer mobilyalardan ayıran en büyük özelliği ise parça mobilya olarak mobilyaları kullanıcıya sunması olmaktadır.

Şekil 3.4. Montessori Eğitim Yöntemiyle Örtüşen İkea Çocuk Mobilyaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

İkea hikayeleştirerek kurduğu çocuğun dünyasını çocuklara uygun şekilde tasarlanmış çocuk mobilyalarıyla tasarımlarını görmekteyiz. Hem çocuk gelişime hem de

¹ Görüşmenin devamı EK1'de detaylı olarak sunulmuştur.

çocuk emniyetini öne planda tuttıklarını belirten İç mimar Duygu Baki ekonomik açıdan da ailelerin ulaşılabilirliğinin üzerinde durmuştur.

Tablo 3.5. İkea'nın Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi

ÇOCUK MOBİLYASINDA OLMASI GEREKENLER STANDARTLAR		İKEA
ERGONOMİK	AÇIKLAMA	✓
	Farklı yaş aralıklarına göre yaş- boy- kilo vücut ergonomisinin dikkate alınması	
GÜVENLİK	AÇIKLAMA	✓
	Oluşabilecek tehlikelere karşı belirlenmiş standartlar kullanmak. Mobilyaların kenar, köşelerinde keskinlik olmaması ve mobilyanın dengeleri, taşıma kapasitelerinin hesaplanması	
SAĞLIK, KALİTE VE STANDART BELGELERİ	AÇIKLAMA	✓
	E0, E1, E2, E3 (Levha formaldehit miktarı)	
	CE uygunluk	
	ISO 9000, 9001, 9002 (Kalite, çevre, güvenlik)	
	TSE uygunluk	
GS	✓	

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

“Her yaş grubuna göre ayrı tasarımlar yapılmaktadır. 0-2 yaş arası Toodler için ayrı ürünlerimiz bulunur. Bu ürünlerde emekleyen çocuk için prize ile oluşabilecek engeller için bile bir ürün tasarlanmıştır (Baki, 2019: Röportaj).²⁹”

3.2.3. Vibel&More çocuk mobilyası

2005 yılında Ankara’da açılmıştır. 2013 yılından itibaren başka ülkelerin çeşitli çocuk markalarını içinde barındırmaya başlamıştır. Avrupa’da bulunan “Lagrama, Asoral, Litetime ve Sebra” bünyesinde barındıran Vibel& More 6 farklı çocuk markasını temsil etmektedir. Katıldığı fuarlarla daha fazla yeni marka eklemektedir.

Vibel&More’un misyonu çocukların yaşam ortamlarını onlar tasarlayıp hayallerini gerçekleştirerek mutlu bir çocukluğa sahip olmalarını sağlayabilmektir. Bununla birlikte

²⁹ Görüşmenin devamı EK2’de detaylı olarak sunulmuştur.

üretilen her mobilyanın belirli standartlarda olmasına özen gösterildiği belirlenmiştir. Görüşmeler sırasında fabrikalarının yalnızca çocuk mobilyası üretimi için kurulu olduğu üzerinde durulmuştur.

Şekil 3.5. Montessor Eğitim Yöntemiyle Örtüşen Vibe&More Çocuk Mobilyaları

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Şimdilerde Montessori olarak geliştirilen şey aslında bu firmanın yıllarca yapmakta olduğu tasarım bu isimle popülerliğini göstermektedir. Ebru Şişmana göre; aslına Montessori denilen şey dekorasyon değil bir eğitim sistemidir. Dolayısıyla 2-3 yaş yaşında bir çocuğun yatağına kendi başına inip çıkabilmesi için alçak olarak tasarlanmıştır. İçeride bulduklarını bütün markaların temel prensibi buna dayalı olduğunu ifade etmektedir (Şişman, 2019: Röportaj).³

³ Görüşmenin devamı EK3’de detaylı olarak sunulmuştur.

Tablo 3.5. Vibel&More'un Ergonomik, Güvenlik ve Sağlık Açısından İncelenmesi

ÇOCUK MOBİLYASINDA OLMASI GEREKENLER STANDARTLAR		VİBEL & MORE
ERGONOMİK	AÇIKLAMA	✓
	Farklı yaş aralıklarına göre yaş- boy- kilo vücut ergonomisinin dikkate alınması	
GÜVENLİK	AÇIKLAMA	✓
	Oluşabilecek tehlikelere karşı belirlenmiş standartlar kullanmak. Mobilyaların kenar, köşelerinde keskinlik olmaması ve mobilyanın dengeleri, taşıma kapasitelerinin hesaplanması	
SAĞLIK, KALİTE VE STANDART BELGELERİ	AÇIKLAMA	✓
	E0, E1, E2, E3 (Levha formaldehit miktarı)	
	CE uygunluk	
	ISO 9000, 9001, 9002 (Kalite, çevre, güvenlik)	
	TSE uygunluk	
GS		

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

3.3 Çocuk Mobilyası ile Montessori Eğitim Yöntemi Arasında Örtüşen Ve Ayrışan Özellikleri

Çocuk mobilyası üzerine yapılan bu çalışmamızda piyasada bulunan çocuk mobilyalarıyla şuan ismiyle gündemde olan Montessori Eğitim ilkelerine uygun mobilyaları arasında örtüşen ve ayrışan özellikleri inceleme fırsatı bulunmuştur.

Bu farklılıkları yapabilmek için Montessori ilkelerine uygun ya da standart çocuk mobilyaları içerisinde barındıran çocuk mobilya mağazaları ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretler sırasında yapılan röportajlarla ve Montessori Eğitim Yönteminin hem eğitimsel hem de çocukların yaşam alanlarında oluşan etkileri araştırılarak analiz edilmiştir. Örtüşen ve ayrışan özellikler çocukların mekânlarında temel ihtiyaç duydukları mobilyalar üzerinden etkisi incelenmiştir.

Tablo 3.7. Çocuk Mobilyası ile Montessori Eğitim Yöntemi Arasında Örtüşen Ve Ayrışan Özellikleri

Çocuk Mobilyaları	Montessori Eğitim Yöntemi Mobilya Gereksinimleri	
	Örtüşen	Ayrışan
Yatak	<ul style="list-style-type: none">• Çocuğun özgürce hareket etmesini sağlaması• Yer yatağı veya yere yakın tasarlanması• Yaşa göre esnekliği bulunması• Sade ve doğal malzemeden tasarlanması• Etrafı tamamen kapalı olmaması	<ul style="list-style-type: none">• Tasarım yalnızca görsel olarak hitap etmesi• Yerden yüksekliği ve ölçüleri çocuğun kendi başına hareket etmesinde kısıtlı olması• Canlı ve çok renkler kullanılması• Üzerinde uyku dışında aktivite yapmaya olanak sağlamaması
Dolap	<ul style="list-style-type: none">• Kapaksız olması• Ulaşımı kolay olması• Yaşa uygun ölçülerde olması• Doğal malzemelerden olması	<ul style="list-style-type: none">• Kapaklı olması• Çocuk vücut ölçüsünden yüksek olması• Çocuğun tek başına kullanılabilirliği olmaması
Masa ve Sandalye	<ul style="list-style-type: none">• Tablası değişebilen• Depolama özelliği bulunadurması• Fiziksel ölçülerine uygun olması• Üzerinde aktivite yapılabilecek ölçülerde tasarlanmış olması	<ul style="list-style-type: none">• Yetişkinlerin kullanabildiği ölçüde olması• Plastik gibi malzemelerden üretilmesi• Üzerinde fazla şekiller bulunması• Kenarları ve köşeleri sivri ve keskin olması• Ergonomik olmaması
Kitaplık	<ul style="list-style-type: none">• Açık bir alanda dizili olması• Raflarla veya zemin üzerinde oluşturulması• Ahşap ve kumaşlarla tasarlanması• Oturma alanı içerisinde çözülebilen olması	<ul style="list-style-type: none">• Kapalı veya derinliği olması• Ulaşımı çocuğun tek başına almasına olanak sağlamaması• Raf şeklinde dizilebilecek veya açık bir biçimde kitapları göstermemesi
Depolama	<ul style="list-style-type: none">• Raflar, oyuncak kutuları, sepetler kullanılması• Çok işlevli olması• Kendi başına toplamasına olanak sağlaması• Çekilebilen kutular olması	<ul style="list-style-type: none">• Fonksiyonel olmaması• Dayanıklı olmaması• Gerektiğinde taşıyabilir ağırlıkta olmaması• Sabit olan depolamada hacminin yetersiz olması

Kaynak: Ceren Kıymaz Arşiv

Genel olarak Montessori mobilyalarının en önemli özelliği çocuk gelişimini destekleyen, doğal, çocukların boyutlarına uygun, işlevsel ürünler olarak artık günümüz aileleri tarafından tercih edilmektedir. Doğal ve sadelik tercih edilen montessori mobilyalarında genel olarak ahşap malzemeler tercih edilmektedir. Fakat renk istendiğinde yine çocuk sağlığına zararı olmayan içerikte boyalar kullanılmaktadır.

Çocuk gelişimi ve büyümesinde en önemli etki olan uyku olarak belirtilmektedir. Uzmanlar tarafından belirlenmiş uyku süreleri bulunmaktadır ve bunlar küçükken daha çok olan uyku süresi büyüdükçe azalmaktadır. Yaşları büyüdükçe çocuklar yatakları yalnızca uyumak için değil aynı zamanda oyun gibi aktivite alanı olarak da kullanabilmektedir.

Standart üretilen mobilyalarda görülen korumasız ve çocuk boyutlarına uygun olmayan yataklarda bu eylemler yapılamaması dışında, uyku esnasında düşme, uyku

esnasında gelişen hayal gücüyle birlikte görülebilen rüyalardan korkan çocukların kendi başlarından yataktan inememe gibi emniyet açısından ve kendi başına kullanabilmesi açısından yeterli bulunmamaktadır. Montessorinin temel felsefesinin desteklediği yataklarda yere yakın olması ve etrafın tamamen kapalı olmamasıdır. Tasarım olarak farklılıklar gösterebilen Montessori yataklarının üstlerinde iskelet çatı sistemi olan ya da olmadan yapılmaktadır. Bu felsefenin yansımalarına yardımcı olan temel özellikler olarak Montessori yataklarında kendi başına hareket etmesi, yatağın yerden olması hem gelişim hem güvenlik açısından, doğal malzemelerin tercih edilmesi bunlar genellikle masif ahşaplardır.

Belirli kurallar içerisinde çocukların seçim yapma özürlüğü olduğunu savunmakta olan Montessori bu felsefesinin mobilyalara yansımaları görmek mümkün olmaktadır. Bunlardan biri giysi dolapları genelde kapaksız olarak açık şekilde tasarlanmaktadır. Çocukların kendi kıyafetlerini kendileri seçmelerine olanak sağlamaktadır. Bu dolaplarda yine diğerleri gibi ahşap malzemeden olmadı ve emniyet açısından korunaklı olmalıdır. Bir diğeri ise kitaplıklardır. Hem çocukların okuma alışkanlığı kazanmasını desteklemek için çocukların kitaplıklara istedikleri zaman ulaşma imkânı sağlamalıdır. Açık olması ve çocuk tarafından ulaşılabilir ölçüde veya boy olması önemlidir. Bu kitaplıkları okuma alanları oluşturularak çocuk ile kitap arasında bağ güçlendirilebilmektedir. Birçok farklı tasarımları bulunan kitaplıkların doğal malzemeden olması önemlidir. Oturma kısmı içerisinde bulunan tasarımları da mevcut olmaktadır.

Çocukların aktivite yapabilecekleri, yemek yiyebilecekleri masa ve sandalyeler yine çocukların ölçülerine uygun olarak tasarlanmış olmalıdır. Standart yetişkinlerin ölçülerine göre tasarlananlar tercih edilmemelidir. Genellikle çok amaçlı olarak da tasarlanabilen bu masalar depolama tasarımı içerisinde çözümlenmiş olanları da bulunmaktadır. Eğlenceli ve çocuk tarafından ilgi çekici hale getirmek üzere çeşitli hayvan figürleri gibi tasarımları da bulunmaktadır.

Depolama çocuk odaları için hem dağınıklığı önlemek hem de düzen alışkanlığı açısından önemli bir araçtır. Çocukların odalarında ya da çocuk alanlarında ilgilerini çekmek için bulunan araçlar, oyuncaklar aynı şekilde kendi odalarında bulunan elemanlar yaş ilerleme gösterdikçe arta bilmektedir. Çocuğun da hareket alanı için en iyi çözümlerden biride depolama olmaktadır. Montessori temel felsefesinde olan düzen ve

çocuğun rahat olabilecek hareket alanı aynı zamanda sadelik yaklaşımı bulunmaktadır. Çocuğun kendi kendilerine depolama imkânı verilen, çocukların boyutlarına uygun, kapaklı olmayan, sade, açık, kutularla veya sepetlerle destelenen mobilyalar kullanılmaktadır. Okuma yazma bilmeyen bir çocuk için depolama ünitelerine yapılan görsel etiketlemelerde çocuğun malzemelerini nereye koyabileceği konusunda ona yardımcı olabilmektedir (Türker, 2019: 98).

Montessori eğitim yönteminin temelinde bulunan çocuğun ihtiyaçlarını ve işlerini kendi başına yapabilmesidir. Bununla birlikte desteklenen mobilyalarla çocuğun gelişimiyle birlikte, aitlik hissini ve eşyalarına değer vermesini artırabilmektedir. Bu eğitim yönteminde olduğu gibi her alanda hazırlanmış çevre, çocuğun ihtiyaçlarına göre hazırlanmış çevre çocuğa sunulmalıdır. Eğitim felsefesinin var olan ilkeleriyle birlikte tasarlanan çocuk mobilyalarıyla belirli tasarım ilkeleri birleştirildiğin de bu ortam hazırlanmış olmaktadır.

Mobilyalarda yeni bir akım gibi olan Montessori aslında yıllar öncesine dayandığını araştırmalar sonucu görebilmekteyiz. Görüşülen farklı çocuk mobilya firmalarının da belirttiği gibi aslında olan Montessor'nin de temel felsefesi çocuğun ihtiyaçlarını kendi başlarına karşılayabilmesiyle yola çıkılmış olup bu temelin çocuğun odasında yaşam alanlarında okulöncesinde ve mekânlarında gelişimine destek olarak, çevreyi öğrenmesinde, çocuğun kendini ve kendi başına çevresini keşfederek onu algılamasına yardımcı olmaktadır. Bu da çocukların gelişimi ve algısı için çok önemli olmaktadır.

Bu etki her çocuk mobilya tasarımlarında olmasa da günümüzde yavaş yavaş hem ailelerinde tercihleri doğrultusunda tekrar geliştirilmektedir. Genel olarak çocuk mobilya firmaların bütün ürünlerinde bu etkiye rastlanmamaktadır. Fakat her çocuk mobilya firmalarının ürünleri içerisinde çeşitliliğin artmasıyla rahatlıkla bulunabilmektedir.

SONUÇ

Çocuğun dünyaya gözlerini açmasıyla başlayan öğrenme süreci, dönemsel özellikleri doğrultusunda devam etmektedir. Meraklı, ilgili ve hızlı bir şekilde öğrenme eğiliminde olan çocuk, öğrenmeyle birlikte birtakım alışkanlıklar edinmektedir. Öğrenmenin en hızlı olduğu dönem olan okul öncesi dönemde çocuk edindiği birçok alışkanlığı, hayat boyu devam ettirebilmektedir. Dönem gereği okul öncesi çocukların bedensel, psiko- motor, sosyal, duygusal ve zihinsel gelişim ve eğitimleri oldukça önem taşımaktadır.

Okul öncesi dönem çocuklarının eğitiminin önemini keşfeden Maria Montessori, alana yönelerek bu konudaki çalışmalarını derinleştirmiştir. Savaş yıllarında dahi mülteci olarak bulunduğu kamplarda çocuklar üzerindeki incelemelerini devam ettirerek tüm olumsuzluklara rağmen eğitime ve eğitmeye hiçbir koşulda ara vermemiştir. Bugün, Montessori okullarının altı kıtada elli iki ülkede aktif bir şekilde eğitim sürecini ilerletiyor olmasında Maria Montessori'nin bu konuyu önemsemesinin ve araştırmalarını sürekli olarak devam ettirmesinin çok önemli bir payı bulunmaktadır.

Montessori yapmış olduğu her çalışmayı bir sonraki çalışmasının alt basamağı olarak değerlendirmiş ve bu temel üzerinden çalışmalarını ilerletmiştir. Bundan dolayı da elde ettiği verileri eğitim ilkelerine dönüştürerek farklı kültürlere ait çocuklarda eğitim şekilleriyle ilgili bir sistem kurmuştur. Başka bir ifadeyle yaptığı araştırmalardan hareketle düşünce ve çalışmalarını eğitim sistemi olarak geliştirmiştir.

Maria Montessori'in geliştirdiği yöntemle ilgili görüşüne bakıldığında bu yöntemin nasıl ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. “Çocuğu çalıştım” ifadesini kullanan Montessori'nin çocuk ve çocukla ilgili her şeyi incelediği yönünde değerlendirme yapmak mümkündür. Ayrıca “Çocuğun bana verdiklerini aldım ve onları ifade ettim.” yaklaşımında, çocuklar üzerinde inceleme yaparken onların dünyalarını derinlemesine keşfeden bir bakış sergilediği düşünülmektedir. Son olarak Montessori'nin yönteme dair “İşte Montessori yöntemi budur.” sözüyle de yöntemi özetlediği anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmalar doğrultusunda tezin konusu olan Montessori eğitim yönteminin temel felsefesinin çocuklar üzerinde oluşan etkisi ortaya koyularak bununla birlikte mobilyalara nasıl yansıdığını ve diğer eğitim yöntemlerinde bazı ortak anlayışlar olduğunu görebilmekteyiz.

Montessori okullarında kullanılan her türlü malzemenin yöntemin amacına ulaşmasını sağlayacak şekilde tasarlandığı bilinmektedir. Çocuğun gelişimsel döneminde oldukça etkili olan bu yöntem günümüzde tartışılan ve örnek alınan bir yöntemdir. Mobilya üreticisi olan firmalar anne babaların beklentilerini de dikkate alarak Montessori yönteminde kullanılan mobilyaların özelliğiyle benzeşen üretim yapmaktadırlar. Buradan yola çıkarak çalışmada Montessori sisteminde tasarım ve eğitim metodunun çocuk mobilya sektöründe ne şekilde etkisi olduğunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çocukların okul öncesi dönemde onlar için hazırlanan mekân tasarımlarının çevresel iletişim ve etkileşim konusunda ne kadar doğru tercihler olduğu irdelenmiştir. Montessori yöntemindeki temel prensip, çocukların birtakım becerileri kendi ortamlarında özgürce kazanmalarını sağlamaktır. Dolayısıyla çocuğa beceri edindirmek ve onların keşfetme ve merak özelliklerini harekete geçirmek için çevresel faktörlerin önemi ortadadır. Montessorin eğitim yönteminde kullanılan araçlar ve mobilyaları çocukların algıları, fiziksel ve zihinsel gelişimi üzerinde oluşan etkisi konusunda araştırmaya destek sağladığı görülmektedir.

Çocuk mobilyalarının Montessori yönteminde kullanılan mobilyalarla örtüşen ve ayrışan yanları çocukların kullandıkları mekânlarda ihtiyaç duydukları mobilyalar üzerinden değerlendirilerek birtakım tespitler yapılmıştır.

Araştırmada, çocuk mobilyalarının Montessori eğitim yönteminde kullanılan mobilyalarla örtüşen ve ayrışan özellikleri karşılaştırıldığında Montessori mobilyalarının daha sade ve az renk tercih edilerek oluşturulduğu ifade edilebilir. Malzemelerde boya kullanılmamaya dikkat edildiği kullanılacaksa da çocuğa zarar vermeyecek malzemelerin kullanılmasına özen gösterildiği anlaşılmıştır. Yatak özelliklerinde Montessori mobilyalarında uyku dışında başka aktivitelere de uygunluk söz konusuysen çocuk mobilyalarının yalnızca uyumak amacıyla tasarlanmış olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca çocuğun kimseye ihtiyaç duymadan yatağından inebiliyor olması ve uyku esnasında düşmesini engelleyen bariyerler sayesinde korkudan uzak olması, Montessori mobilyalarının diğer çocuk mobilyalarından farkını ortaya koymaktadır. Bu şekilde yatak özelliği oluşturulmasında da çocuğun gelişimsel özelliklerinin dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Dolap özellikleri de yine çocuğa göre tasarlanarak Montessori felsefesindeki yaklaşım yansıtılmıştır. Dolapların kapaksız ve ulaşılabilir olması çocuklara kendi kararlarını almada özgür olduklarını hissettirmeye yönelik bir uygulamadır. Masa ve

sandalye malzemesi de çocuk mobilyalarından birçok özellik olarak farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Kitaplıkların da açık olması çocuğun kitaplara ulaşımını kolaylaştırmakta ve okuma alışkanlığını desteklemektedir. Ayrışan özelliklerde tespit edilen farklılıklara bakıldığında plastik malzeme seçilmesi ve kenarlarının keskin olması, gereksiz sayıda şekil yer alması, ergonomik olmaması çocuk mobilyalarındaki masa ve sandalye tasarımlarının çocuğun gelişimine uygun olmadığını düşündürmektedir. Montessori masa ve sandalyelerindeki dayanıklılık ve depolanabilir özellik çocuğun bir düzen oluşturmasını destekler niteliktedir. Çocuk bu malzemeleri hangi alanda depolayabileceğini kutuların üzerindeki görsellere bakarak yapmaktadır. Bu davranışla kimseye ihtiyaç duymadan kendi başına da bir şeyler yapabileceğini görmüş olmaktadır.

Bunun yanı sıra çocuk mobilyalarının bizim ve diğer ülkelerin belirlemiş olduğu standartlara uygunluğu da çocuklar üzerinde sağlık, ergonomik, güvenlik açısından önemi belirtilmiştir. Bunlar incelenen mobilyalar üzerinde de aynı şekilde konu çocuk sağlığı, ergonomisi ve güvenliği söz konusu olduğunda duyarlılıklarının oldukça ön planda olduğu gözlemlenmiştir.

İncelemeleri yapılan ülkemiz de bulunan üretilen veya diğer ülkelerden alımı yapılan çocuk mobilyalarının kalite, sağlık, güvenlik, ergonomik açıdan önemine ve standartlarına önem verildiği ve belgelendirildiğine dikkat edilmiştir. Yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler doğrultusunda çocuk mobilyaları üreten firmaların Montessori yaklaşımından etkilendiği ancak tüm çocuk mobilya ürünlerinde bununla birebir benzerlik oluşturamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKLAR

- Acar, L. M. 2001. *Çocuk gereksinimlerine yönelik ürün satış birimlerinde iç mekan tasarımı*, Yüksek Lisans Tezi
- Akman, G. N. 2014. *Nicel ve nitel araştırma yöntemleri*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Çay Meslek Yüksekokulu İşletme ve Organizasyon Bölümü Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi.
- Aktan Kerem, E. 2004. Erken çocukluk eğitiminde bir peri masalı: Waldorf okulları, *Çocuk Çocuk Dergisi*, 35: 22-25
- Alp, Ö. 2009. Uygulamalı Sanat Eğitiminde Tasarım, Yapı, İşlev, Estetik ve Algı Sorunu. Yüzüncü Yıl Üniversitesi, *Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı: 1, 48-59
- Altman, L ve Chemers, M. 1980. *Culture and Environment*, Wadsworth, California.
- Arcan, E. F. ve Evcı, F. 1999. *Mimari Tasarıma Yaklaşım*. Tasarım Yayın Grubu.
- Ata, D. 2019. *Okul öncesi eğitimde montessori modeli sunumu*. TR. Disleksi Eğitim Araştırma ve Geliştirme Vakfı Yönetim Üyesi, MYK Eğitim Danışmanlık.
- Aydın, F. N. S. ve Aydemir, I. 2018. Çocuk Mobilyası Üzerine Bir Değerlendirme. İstanbul Ticaret Fakültesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, *Yakın Mimarlık Dergisi*, 2: 33
- Barker, R. 1968, *Ecological psychology*, Stanford University Press, Stanford.
- Bloomer, K. C. e Moore, C. W. 1977. *Body, memory and architecture*. Yale University Press, New Haven and London.
- Burdurlu, E. Kılıç, Y. İlçe, A. C. Elibol, G. C. Yener, G. 2004. Okul öncesi çocuk mobilyaları ile ilgili ebeveyn görüşleri ve öngörülen mobilya tasarım ölçütleri. *Teknoloji*, 7: 139-149
- Casa Dei Bambini, <<https://lecodellitorale.it/wp-content/uploads/2018/06/india.jpg>> (Erişim Tarihi: 12.10.2019).

- Clouder, C. ve Nicol, J. , 2010. *Waldorf yöntemiyle harika bebek nasıl yetiştirilir? 3ay -2 yaş*, Kaknüs Eğitim Yayınları Aile Kitaplığı.
- Çukur, D. ve Güller Delice, E. 2011. Erken çocukluk döneminde görsel algı ve gelişimine uygun mekan tasarımı. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 7 (24).
- Demirarslan, D. ve Aytöre, O. S. S. 2004. *Çocuğun fiziksel ve ruhsal gelişimi açısından çocuk odaları tasarımında malzeme kullanımı ve malzeme seçiminin önemi*.
- Duman, Ş. 2018. *Mekan kavramı ve meka organizasyonu*. Mekan Organizasyonu Dersi.
- Durakoğlu, A. 2011. Maria Montessori'ye Göre Okul Öncesi Çocukluk Dönemini Özellikleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16: 133-145
- Durakoğlu, A. 2010. Montessori metodunda okuma ve yazma eğitimi, *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, Ocak, Şubat, Mart, 91-104.
- Erişen, Y. ve Güleş, F. 2007. *Montessori materyallerinin tasarım kalitesi özelliklerinin değerlendirilmesi*. Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi.
- Ertemli, M. 2018. *Mekan tasarımında sınır öğelerinin görselliğe katısı: düşey yüzeylerin estetiği Modular*, 1 (1): 50-54
- Gibson, J. J. 1968. *The senses considered as perceptual systems*. Gerorge Allen and Unwin Ltd, London.
- Gülaçtı, F. ve Tümkaya, S. 2014. *Erken çocukluk eğitimi*, Pegem Akademi, Şubat (3): 3-4.
- <http://www.montessoridunyasi.com/maria-montessorinin-hayati-2>(Erişim Tarihi: 01.10.2019)
- <https://pub.flowpaper.com/docs/https://www.edusermontessori.com/wpcontent/uploads/2017/04/Edusermontessori-katalog.pdf>> (Erişim Tarihi: 11.10.2019)
- <http://www.montessoriakademia.com/montessori-araclari/>> (Erişim Tarihi: 15.11.2019)

https://pub.flowpaper.com/docs/https://www.edusermontessori.com/wp-content/uploads/2019/12/edu_katalog4.pdf> (Erişim Tarihi: 07.12.2019)

Hutchingson, R. ve Hutchingson, J. 1993. Waldorf education as a program for gifted students. *Journal of the Education of the Gifted*, 16: 400-419.

Günel, B. 2006. *İnsan–mekan iletişim modeli bağlamında konutta psiko-sosyal kalitenin irdelenmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul.

Gür, Ş. O. ve Zorlu, T. 2002, *Çocuk mekânları*, Yem Yayınları, İstanbul.

Gürşen Otacıoğlu, S. 2008. Okul öncesi çocuk merkezli öğrenme ve müzik stratejileri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (23) : 157-171

İnan, H. Z. 2012. *Reggio Emilia yaklaşımı ve porje yaklaşımı*. Anı Yayınları, İstanbul.

İnceoğlu, M. 2010. *Tutum, algı ve iletişim*, Beykent Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Karadağ, A. 2012. *Okul öncesi çoklu zeka*. Kök Yayıncılık, Ankara.

Kaşarcı, İ. ve diğerleri. 2017. *Alternatif öğrenme öğretme yaklaşım ve yöntemleri*. Eğitim Yayınevi, İstanbul.

Kayapa, N. ve Tong, T. 2011. Sanal gerçeklik ortamında algı,, Sigma 3: 34.

Kayılı, G. ve Gönen A. 2012. Montessori materyallerinin orta düzeyde zihinsel yetersizliği olan çocukların küçük kas becerilerine etkisi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 32: 47.

Keskin, T. 2017. *Montessori ile çocuk eğitimi*, Mavi Çatı Yayınları, İstanbul

Kotaman, H. 2009. Rudolf, Steiner ve Waldorf Okulu, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. V1 (I), 174-182.

- Kurban, H. , Kaygın, B. Tankut, A. N. 2016. Mobilya tasarımında antropometrik ölçü ve ergonomik analizlerin kullanımı, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6.
- Kurtoğlu, A. Koç, K. Erdinler, S. 1999. Mobilya-Kullanıcı İlişkileri ile Mobilya Seçiminde Dikkat Edilecek Hususlar, *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 47.
- Kuşçu, Ö. Bozdaş. Y. Yıldırım Doğru, S. S. 2014. Montessori eğitiminin çocuklarda sorumluluk alma, sırasını bekleme, başladığı işi bitirme becerisine etkisinin değerlendirilmesi. *Değerler Eğitim Dergisi*. 12 (27): 313
- Lillard, P. P. ve Jessen, L. L. 2015. *Doğumdan itibaren Montessori*. Kaknüs Eğitim Yayınları, İstanbul.
- Lillard, P. P. 2014a. *Sınıfta Montessori. Çocukların Gerçekte Nasıl Öğrendiklerine Dair Bir Öğretmenin Tecrübeleri*. Kaknüs Eğitim ve Yayınları. İstanbul.
- Lillard, P. P. 2014b. *İlk ve ortaokulda Montessori eğitimi. Doğumdan erişkinliğe uzanan kapsayıcı bir eğitim yaklaşımı*. Kaknüs Eğitim ve Yayınları. İstanbul.
- Mammadov, R. ve Diğerleri. 2017. *Alternatif öğrenme öğretme yaklaşım ve yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Montessori, M. 2016. *Çocuğunuz hakkında bilmeniz gerekenler*, Kaknüs Eğitim ve Yayınları, İstanbul.
- Nemli, G. Kalaycıoğlu, H. 1999. Melamin emdirilmiş kâğıtlarla kaplamanın yonga levha teknik özelliklerine etkileri, *Tr. J. of Agriculture and Forestry*, 1: 25-31
- Oğuz, V. ve Akyol, A. K. 2006. Çocuk eğitiminde Montessori yaklaşımı, *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1-15.
- Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. 1992. *Okul Öncesi Eğitim*. MEB Devlet Kitapları, Oğul Matbaacılık, Ankara.
- Özdağ, A. 2014. *Montessori metodu'nun eğitim mekanlarına yansması üzerine kavramsal bir analiz*. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Trabzon.

- Pheasant, S. ve Haslegrave, C. M. 2006. *Bodyspace anthropometry, ergonomics and the design of work*. CRC Press.
- Porter, T. 1997. *The architect's eye visualization and depiction of space in architecture*. E&FN Spon, London.
- Rapoport, A. 1997. *Human aspects of urban form: towards a man-environment approach to urban form and design*. Pergamon Press, Great Britain.
- Saban, A. 2010. *Çoklu zekâ kuramı ve Türk eğitim sistemine yansımaları*. Nobel Yayın Eğitim Bilimleri, İstanbul
- Sezgin, Ş. ve Önlü, N. 1992. Tekstilde Tasarım Olgusu. *Tekstil ve Mühendis Dergisi*. Sayı: 32, Dokuz Eylül Üniversitesi
- Sofuoğlu, S. D. ve Kuşcuoğlu, M. Ö. 2009. Çocuk ve mobilya, *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, I. Ulusal Batı Karadeniz Ormancılık Kongresi Bildiriler Kitabı, Özel Sayı, ISSN: 1302-0943, I: 101, 102
- Temel, Z. F. 2005. Okul öncesi eğitimde yeni yaklaşımlar. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*
- Temel, Z. F. , 1994. *Montessori'nin görüşleri ve eğitim yaklaşımı*, Okul Öncesi Eğitimi Dergisi, 26 (47): 18-22
- Topbaş, E. 2017. *Montessori yöntemiyle çocuk eğitimi*. Panama Yayın, Ankara.
- Toprakkaya Çimen, F. 2019. *Montessori eğitiminde hazırlanmış çevre sunumu*.
- Türker, G. 2019. *Montessori eğitim metodunun kent konutlarında 3-6 yaş çocuk odasında tasarımına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi .
- Yavuzer, H. 1997. *Çocuk eğitimi el kitabı*, Remzi Kitabevi
- Yenibaş, R. 2007. *0 - 6 yaş grubu çocuk gelişimi eğitimi ve sağlığı*. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK)Yayınları. Branş Kitapları Serisi

Yıldırım Erniş, İ. I. 2012. *Fiziksel elemanların yüzer yapılarda mekan algısına olan etkileri: çevre ve insan davranışı ilişkisi bağlamında irdelenmesi*. Dokuz Eylül Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İzmir.

Yörükoğu, A. 2003. *Çocuk ruh sağlığı*. Özgür Yayınları

Zengel, R. 2008. Mekân algısına yönelik farklı okuma biçimleri. *Mimarlıkta Malzeme Üç aylık Mimarlık ve Yapı Malzemeleri Dergisi*.

EKLER

Ekte bulunan sorular Çilek Design Hub ekibinden Endüstri Ürünleri Tasarımcısı Çiğdem Esra Kamberoğlu, İkea İç Mimar Duygu Baki ve Vibel&More Türkiye Distribütörü Ebru Şişman, Liberum Montessori Akademia Yönetim Kurulu Üyesi Arzu Aydoğan ile görüşmelerde kişilere yöneltilmiş olup ses kaydı, e-mail yoluyla iletişime geçilmiştir.

EK-1. ÇİLEK MOBİLYA

Çiğdem Esra KAMBEROĞLU

Görüşme Tarihi: 13.11.2019

Kendinizden Kısaca Bahseder misiniz?

1978 Ankara doğumluyum. Güzel Sanatlar Lisesi Resim bölümünden mezun oldum. Mimar Sinan Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünden 2002 yılında mezun olduktan sonra Endüstri Ürünleri Tasarımcısı olarak Çilek Mobilya'da çalışmaya başladım. Şirketin Tasarım uzmanı, Tasarım Müdürü ve Tasarım Direktörü gibi farklı pozisyonlarında çalıştım.

Yeni ürün geliştirme süreçlerinde; fikirden lansman süreçlerine kadar birçok aşamasında yer aldım ve farklı ekipler yönettim. 2016 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından mobilya sektöründeki ilk tasarım merkezini kurulması için çalışmalar yürüttüm. 17 yıldır mobilya sektöründe “çocuk mobilyası” üzerine uzmanlaşarak çalışmalarına devam etmekteyim.

Mesleğiniz Ve Çalıştığınız Yer ve Konumunuz Nedir?

Endüstri Ürünleri Tasarımcısıyım. Çilek Mobilya A.Ş'de çalışmaktayım. Çilek Design Hub Direktörü olarak çalışmalarımı yürütmekteyim.

Ürünleriniz İle İlgili Olarak Tasarımı, Tarzı Hakkında Bilgi Verir misiniz?

Çilek Mobilya A. Ş. 1995'ten bu yana bebek, çocuk ve genç mobilyası odaklı tasarımlar yapmakta ve bu alanda uzmanlaşmış bulunmaktadır. 0-24 yaş aralığında kullanıcı kitlesinin yaşam alanlarında ihtiyaçlarını gözetecek ve farklı kullanıcıların taleplerini karşılayacak tarzlarda ürün portföyüne sahiptir. Dünyanın her noktasında, farklı kültürlerdeki kullanıcılara hitap edebilen kullanıcı odaklı tasarımlar ve çalışmalar yürüterek tasarımlarımıza yön vermekteyiz.

Çocuk Mobilya Nedir Sizin İçin Neyi İfade Eder? Gelişim Süreci Nasıl Olmuştur?

Çocuk mobilyası; çocuğun uyuma, çalışma, oyun oynama gibi aktivitelerini yerine getirmesine yardımcı olan, onun kişisel ihtiyaçlarına uygun olarak tasarlanmış psikolojik gelişimi çerçevesinde özgüven, mahremiyet, öz kimlik geliştirme aracı olan nesnelerdir.

Çocuğun odasını; çocuğun kendini fark etmeye, keşfetmeye başladığı yaşta sahip olduğu ilk mobilya, iletişime geçtiği ilk mekân olarak tanımlayabiliriz. Hem duygusal hem de fiziksel ve ruhsal gelişimi tamamlarken en çok zaman geçirdiği alanlar onların odaları olmaktadır. Dolayısıyla mobilya ile birebir etkileşim içinde olmasından kaynaklı birçok detay ve gereklilik çocuk mobilyası tasarımını etkilemektedir.

Çilek Design Hub olarak;

Kullanıcının ihtiyaçlarını gözetken, ergonomik, yenilikçi, eğlenceli, kaliteli, güvenli, çevreye duyarlı tasarımların, yeni üretim ve malzeme teknolojileri ile birleşerek projeler geliştirmek en önemli hedefimizdir. Bununla birlikte sağlığa zararsız malzemeler ile üretilmiş, çocuk güvenliği standartlarında tasarlanmış, kaliteli standartları yüksek mobilyalar tasarlamak en önemli kriterlerimizden biridir.

Tasarımlarımızda; kimi zaman kullanıcıları bir hayal gücüne iten, farklı zevklere hitap edebilen, eğitimine ve/veya kişisel gelişimine katkı sağlayan estetik algısı yüksek tasarımlar gerçekleştirirken, uyuma, depolama, çalışma ve sosyalleşme ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde ergonomik ve fonksiyonel, günümüz teknolojileri ile uyumlu yenilikçi ürünler tasarlamaya özen gösteriyoruz.

Çocuk mobilyası kavramı Viking dönemi, Antik Yunan dönemi ve Rönesans gibi farklı dönemlere kadar uzanmaktadır. Çocuk kralların olmasından kaynaklı belirli bir üst

kesimde bu izlere rastlayabiliyoruz. 1970'li yıllara gidersek, insanlar mobilya alabilmek için aylarca beklerken, çocuk odası kavramı ise yok denilecek kadar az ve ailelerin alımları için lüks kalabiliyordu. Çocuklar; salon veya oturma odaları gibi ortak kullanım alanlarında divan, çek-yat dediğimiz mobilyalarda yatarken, üst kesimler ya da belirli kesimler çocuklarının odasına özel üretim mobilyalar yaptırıyorlardı.

Geçmişten bugüne teknolojilerin ilerlemesi ile mobilya endüstrisinde bir değişim ve ilerleme olduğu görülmektedir. Günümüz de artık her şey internet üzerinde araştırılabilir, ulaşabilir, seçilebilir ve alınabilir duruma gelmiştir. İnsanlar bu erişim sayesinde; bilginin kolay ulaşılabilir olmasından kaynaklı aileler çocuklarının gelişimi için en doğru olan mobilyayı seçebiliyorlar. Bir o kadarda aileler gibi çocuklarda artık teknoloji ile iç içe olmasından kaynaklı daha bilinçli hale gelmiştir.

Artık günümüzde 95 cm gözünden bakan “Çocuk Kullanıcı Odaklı” tasarımlar yapılarak; çocukların potansiyellerini ve sınırlarını keşfederek kendilerini tanımlamalarına olanak veren, kendilerine bir birey olarak hissetmelerini sağlayan mobilya tasarımları yapılmaya başlandı. Ayrıca bu tasarımlar teknolojinin gelişmesi ile çocukların teknoloji kullanımı ile ilgili ihtiyaçların karşılayabilecek şekilde detaylara yer verilerek tasarlanmaya başlandı.

Üretilen Çocuk Mobilyalarında Standartlar Nedir?

İleri çocuk güvenliği standartlarına göre tasarlanan ve üretilen Çilek ürünleri, Avrupa Birliği standartlarına uygun sağlığa zararsız malzemeler kullanılarak, yüksek teknoloji ile üretilir. Çocukların en güvenli mekânlarda büyümelerini sağlamak çocuk mobilyasını standartlarını göz önünde bulundurularak tasarım çalışmalarını sürdürmekteyiz.

- Yonga ve mdf levhalar için E0, E1, CARB2 ve FSC uygunluk belgeleri.
- Elektrikli aksesuarlarımızda CE (Conformité Européenne) sertifikası.
- Ambalajlamada kullandığımız karton malzemeler için; REACH'e (Registration, Evaluation, Authorisation, Chemicals) uygunluk sertifikası.

- Ürünlerimizde kullandığımız metal ve plastik boyalar için; Avrupa Birliği tarafından yayımlanan RoHS (Restriction of the use of certain Hazardous Substances) Direktifi'ne uygunluk raporu.
- Sticker'lar için EN 71-3 ağır metal ve toksik element analizine göre uygunluk raporu.
- Kenar bantları için; Avrupa Birliği tarafından yayımlanan RoHS Direktifi'ne uygunluk raporu ve EN 71-3 toksik element analizine göre uygunluk raporu.

Çilek elektrikli aksesuarlarında CE sertifikasına, Ambalajlı malzemeleri için REACH sertifikasına, metal ve plastik malzemelerde kullanılan boyalar ve kenar bantları için AB tarafından yayımlanan RoHS Direktifine ve EN 71-3 toksit element analizine göre uygunluk raporuna ve ayrıca, ISO 9001 ve ISO 14001 yönetim sistem belgelerine sahiptir.

Çilek'in E1 standardına uygun malzeme kullanarak ürettiği mobilyalar, TSE tarafından kanserojen etkinin olmadığını gösteren TSE E1 uygunluk belgesine sahiptir.

Kullanılan standartlara örnek verecek olursak;

SERTİFİKA	AÇIKLAMA
TS EN ISO 9001: 2015 Kalite Yönetim Sistem Belgesi	Çilek Kalite Yönetim Sistemi'nin ISO 9001: 2015 standardına uygunluğunu gösterir belge
TS EN ISO 14001: 2015 Çevre Yönetim Sistem Belgesi	Çilek Çevre Yönetim Sistemi'nin ISO 14001: 2015 standardına uygunluğunu gösterir belge
ISO 27001: 2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistem Belgesi	Çilek Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin ISO 27001: 2013 standardına uygunluğunu gösterir belge
TSE Uygunluk Belgeleri	Mobilyalarımız, 6 standart altında toplam 11 modüler mobilya tipi için TSE Uygunluk Belgelerine sahiptir; 1) TS EN 14749 → Dolap, Çamaşırılık, Komodin, Kitaplık. 2) TS EN 716-1 → Çocuk karyolası 3) TS EN 747-1 → Ranza 4) TS EN 1725 → Karyola 5) TS 13710 → Baza 6) TS EN 12521 → Çalışma Masası ve ünitesi

E1 Uygunluk Belgesi	Mobilya imalatında kullanılan ana hammadde olan suntanın, insan sağlığı ve çevreye zarar vermeyecek “formaldehit” oranına sahip olduğunu gösteren bir belgedir.
GS Sertifikası	<p>“GS” test edilmiş emniyet demektir. Ürünlerin güvenlik, sağlık ve sağlamlık açısından Avrupa Birliği standartlarına uygunluğu anlamını taşımaktadır.</p> <p><i>Kimyasal Tehdit</i> <i>Ölçümsel ve Mekanik Güvenlik</i> <i>Statik Sağlamlık</i> <i>Ergonomi</i></p> <p><u>Ürünlere göre uygulanan standartlar:</u> Dolaplar (DIN EN 1727), Karyolalar (DIN EN 1725), Çalışma masaları (EN DIN 12521/EN 14749), Ranzalar (EN DIN 747-1/EN 747-2), Bebek karyolaları (EN DIN 716-1/EN 716-2), Çamaşırılık ve komodin (DIN 68 889).</p>
TS 12487 TSE Hizmet Yeterlilik Belgesi	TS 12487 Standardına uygun olarak Satış Sonrası Hizmet verdiğimizizi gösterir belge

Sizce Çocukta Etkisi Düşünülerek Mi Tasarlanmıştır Ve Bu Etkiler Nelerdir?

Yukarıdaki bahsedilen standartlar Avrupa ve Türkiye pazarında kullanıcılar için gerekli olan standartlardır. Bu standartlar ülkesel temel değişiklikler gösterebilir ve çocuklara özgü olan mobilyalarda standartlar değişkenlik göstermektedir. Çilek ürünlerinde, üretilen mobilyalar ülkesel temeller bu standartlara uyarak tasarlanır ve üretilir. Bununla birlikte tasarım sürecinde gözetilen, kullanıcı kitlesine göre değişimler gösterebilen ergonomi, güvenlik standartları vardır.

Bu ergonomi standartları; farklı yaş aralıklarında gözlemlenen yaş-boy-kilo ölçülerine göre ve çocuğa hazırlanmış bir çevrede, ilk çocukluk döneminden son çocukluk dönemine kadar çocuğun kişiliğini oluşturmaya destek verir. Örneğin; masa yüksekliği, oturma yüksekliği, yatak boyu, yatak genişliği çocukların yaş aralıklarına bağlı olarak gelişen vücut ergonomisine göre belirlenmiş standartlardır. Bu standartlar antropometrik ölçülerde çocukların kişiliğinin gelişim sürecini destekler.

Güvenlik standartları; çocuk sağlığı ve olası etkileri düşünülerek, çevreye ve insanlara zarar vermeyen, test edilmiş malzeme standartları ve mobilya ölçü standartlarını

kapsar. Sağlığa ve çevreye zararı olmayan malzemelerin standartlara uymasının yanı sıra ergonomi standartlarına da uygun olmalıdır. Kol, bacak, parmak, ayak, el ve parmaklar sıkışmaya bağlı gelecek tehlikelerden kaçınmak için evrensel olarak belirlenmiş standartlarda tasarımlar yapılmaktadır. Ayrıca, ürünler denge, aşınma ve dayanma gibi testlere tabii tutularak olası tehlikelerden bireyler korunur.

ilek bünyesinde üretilmiş ve üretilmekte olan tüm ürünler bu standartlar göz önünde bulundurularak tasarlanmaktadır.

Üretilen Çocuk Mobilyaları Mağazanızda Oda Mobilyaları Dışında Başka Alanlara da Hizmet Vermekte mi?

Hayır vermemektedir.

Bu Üretim Sürecinde Herhangi Bir Eğitim Sisteminden Etkilenme Olmuş mudur? (Montesöri Yatağı, Araçları vb. gibi)

ilek Design Hub tasarım ekibi olarak devamlı olarak gelişen ve değişen trendler, teknolojiler ve malzemelerin araştırmalarının yanı sıra eğitim alanında da araştırmalar yürütülerek kullanıcı odaklı tasarımlar yapmayı prensip olarak benimsemiş durumdayız.

Tasarlamış olduğumuz Montes serisi kullanıcılarla yapmış olduğumuz anketler ve görüşmeler sonucunda yapılması hedeflenen bir oda takımı olmuştur. Montessori eğitim sisteminin prensipleri ve bakış açısı benimsenerek; “Bana kendim yapabilmem için yardım et.” (M. Montessori) mottosundan yola çıkarak, çocuğun kendi kapasitesini ve yeteneklerini geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu eğitim metodunun en önemli özelliği, çocuğun kendi kendine yetebilmesi ve kendi kişiliğinin oluşumu üzerine planlanmasıdır.

Montes serisi çocuğa hazırlanmış bir çevrede, ilk çocukluk döneminden son çocukluk dönemine kadar çocuğun kişiliğini oluşturması için özgürlük tanıyacak, kişiliğinin gelişim sürecini destekleyecek modül ve detaylar düşünülerek, eğitime destek verecek modüller tasarlanmıştır. Okullarda verilen özel eğitimlerin yanı sıra tasarladığımız modüllerle eğitim sistemini desteklenmiştir.

Montes serisinde; çocukların bağımsız olarak istedikleri kitaplarına ulaşabilmeleri için onlara özel ölçülerde kitaplarını konumlandırabilecekleri alanlar, modül yüzeylerinde yeşil tahta ile kendisini ifade edebileceği özgür çizim alanları tasarlanmakla birlikte, doku duyularını geliştirmeye yardımcı özel yüzeylere sahip; anne ve çocuk için antropometrik ölçülerde 4 farklı kademede ayarlanabilir kulplar tasarlanmıştır. Dolap üzerinde yer alan kulplar, 96 mm aralıklarla kademeli olarak yaşa göre ayarlanabilmektedir. Dolap içinde yer alan raf ve askılar çocukların yaş ve boy oranlarından yola çıkarak, üç kademeli hareketli rastır sistemi ile çocuk boyuna göre ayarlanabilir olarak tasarlanmıştır.

Çocukların pantolon, şort ve tişört gibi eşyalarını kendilerinin organize edebilmeleri için renkli ikonlarla ayrıştırılan özelleşmiş alanlar tasarlanmıştır. Bebek karyolasında görsel ve zihinsel gelişimine destek olacak renkli ahşap boncuk detaylara yer verilerek, renkli korkuluklarda plastik, metal, ahşap gibi farklı uyarıcı yüzeyler kullanarak çocuğun dokunma ve algılama duyusunun gelişmesi amaçlanmıştır. Çocukların, ebeveyn uygun gördüğü zaman kendilerinin inip çıkabilmesi için korkuluklar çıkabilir fonksiyonellikte tasarlanmıştır.

Montes serisinin yanı sıra gelişen teknolojiye bağlı olarak son yıllarda ‘Kodlama’ konusu da büyük bir önem kazanmıştır. Kodlamanın geleceğe yön vereceğini düşünen yazılımcılar çocukların da küçük yaşlardan itibaren kodlamayı temelini ve mantığını öğrenebilmeleri için çeşitli platformlar kurmuşlardır. Bu platformlar aracılığıyla çocukların sistematik düşünme, problem çözebilme, olaylar arasındaki ilişkileri görebilme, yaratıcı düşünebilme gibi yetileri kazanmalarını hedeflemişlerdir. Bu çalışmalar ışığında kodlamanın önemini benimseyen ülkeler eğitim sistemlerine kodlama konusunu bütünleşmiş etmişlerdir.

Çilek Mobilya A. Ş. olarak Türkiye’de ve Dünyada eğitim sistemlerine dahi entegre edilen bu konu hakkında çalışmalar yapılması ve firmanın hedef kitlesi olan çocukların kodlama eğitimine destek verecek mobilya tasarımlarının yapılması ihtiyacı doğmuş ve tasarım çalışmaları devam etmekte olan projelerimiz arasında yer almaktadır.

EK-2. İKEA

Duygu Baki

Görüşme Tarihi: 30.10.2019

Ben 2014 yılından beri İkea'da İç mimar olarak çalışmaktayım. Ankara mağazasında ki tüm oda ve evlerin tasarımlarını yapmaktayız. Bu evlerin ve odaların tasarımını yaparken çocukla yaşamında dâhil etmeye zen gösteriyoruz. Çünkü mağazamıza gelen kullanıcıların oranına baktığımızda çocuklu aileler daha fazla olmaktadır. Bütün günlerini burada geçirebilmektedir. Mağazamızın tasarım olarak İskandinav tarzını yansıtmaktadır ama çocuk söz konusunu olunca sıfır tolerans adı altında müşteriye sunulmaktadır. Ürünlerimizin üzerinde etiketleri vardır ve bu etiketlerde nasıl tasarlandığına dair ve malzeme bilgisine ait detaylar bulunmaktadır. Çocuk mobilyalarında boya, kullanım amacı ve emniyet olarak yuvarlak köşeli olması ve taşıya bilecekleri ağırlıkta olması gibi belirli özellikleri bulunmaktadır. Her ürünün ayrı ayrı çocuk için düşünülen detayları bulunmaktadır. Her yaş grubuna göre ayrı tasarımlar yapılmaktadır. 0-2 yaş arası Toodler için ayrı ürünlerimiz bulunur. Bu ürünlerde emekleyen çocuk için prize ile oluşabilecek engeller için bile bir ürün tasarlanmıştır. İkea ailesi olarak çocuklar her zaman bizim için çok değerlidir.

Tasarımları yaparken bir temaya göre yapmaya bir patenti olmayan kendimize özgü, renkler ve İsveç ruhunu yansıtan tarza biraz daha çocukların güvenliğini ön plana koyarak düşünülmektedir. Aynı zamanda mutfak ve banyoda da çocuklar yaşıyor. Bu alanlar da tasarım yaparken ailelerin birlikte hikâyelerle yapılmaktadır Çünkü çocuğun gelişimine önem vermekteyiz. İnsanlar çocuklarına çok para harcamaktalar, çocuklar çok çabuk gelişim göstermesiyle birlikte ikea akıllı ve esnek yaklaşımlarla en ekonomik sonuçlar üretmeye özen göstermekteyiz. Çoğunluğa hitap etmekteyiz gelen çocukların çoğunu inceleyerek, yaşam biçimlerini göz önünde bulundurmaya çalışıyoruz. Evet, İkea yabancı bir firma fakat bizde yılda bir kez kullanıcıların evine gidip nasıl bir ortamda yaşamaktalar? Bizden beklentileri nedir? Bunları bakıp gözlemleyip bunun bir analizini çıkartıp mağazamızda çıkartmaya çalışıyoruz.

EK-3. VİBEL&MORE

Ebru Şişman

Görüşme Tarihi: 25.11.2019

2005 yılından beri çocuk mobilya ithal eden bir firmanın sahibiyim. Yaklaşık 15 yıldır bu işi yapmaktayım. Burada da yaptığımız iş aslında çocuk mobilyaları satma değil çocukların mutlu olabilecekleri yaşam alanlarını tasarlayıp aracı etmektir. Ben aslında matematikçiyim mimar değilim ama sonuçta bir işletmeciyim ama her zaman projeleri anlayabilecek kadar kendimi bu konuda geliştirdim çünkü bu çok önemli bir tasarımcı bu işi yaparken bu süreci takip edebilmek benim için çok önemlidir. Bir anne olarak da bu konuda ok avantajını yaşadım bu deneyimleri birleştirerek projelerin her zaman başından sonuna var olmuştum.

Mağazamız 2005 yılında sadece Fransız markası olan Vibel'in Ankara bayiliği olarak başladı. Vibel tarzı tamamen modüler sistem olup çocuk geliştikçe mobilyanın onunla birlikte gelişebileceği bir sistemi bulunmaktadır. 2013 yılından sonra mutlibrand olma şansı vermesi üzerine Danimarka, İspanya ve İtalya'da bulunan Vibel'le anlaşmalar yaptım. Bütün Vibel bağlantılarıyla birlikte onları Türkiye'ye getirdik. Bütün markalarımızın ortak noktası sadece çocuk mobilyası üretilen fabrikalarda üretiliyor olmasıdır. Bu çok önemli bir noktadır. Çünkü yetişkinler için üretilen fabrikalarda kullanılan boyalar, vernikler vs. gibi zararlı maddeler içeren ortamdan uzak bir biçimde yalnızca çocuk sağlığının söz konusu olduğu fabrikalarda üretim yapılmaktadır. Şimdilerde Montessori olarak geliştirilen şey aslında bizim yıllarca yaptığımız şey bu isimle popülerliğini göstermektedir.

Aslına Montessori denilen şey dekorasyon değil bir eğitim sistemidir. Örnek verecek olursam, benim kızım şuan 19 yaşında ve o 2 yaşındayken tanıştığım bir eğitim sistemiydi. Bütün temeli her şeyi çocuğun kendi becerileriyle yapabileceği çocuğun bütün hayatının buna göre düzenlenmesine yönelik bir eğitim sistemi. Dolayısıyla 2-3 yaş yaşında bir çocuğun yatağına kendi başına inip çıkabilmesi için alçak olarak tasarlanmıştır. Vibel bunu 50 yıldır bulundurduğu "My First Big Bed" dediği bir yatak sistemidir. İçeride bulundurduğumuz bütün markaların temel prensibi buna dayalıdır. Çocuğun ortamlarında

kendini özgür ve rahat hissedebileceği şekilde mobilyalar tasarlamaktadır. E1 standartlarıyla Avrupa uygunluğuyla birlikte kullanılmaktadır. Toksin madde içermeyen, doğal yollarla kurutulan, kesinlikle kurutmayı hızlandırıcı hiçbir madde kullanılmadan asılarak kurutulmaktadır. Bu yüzden teslim süremiz diğer mobilyalara oranla daha uzun olmaktadır. Kesinlikle bizim ürettiğimiz mobilyalar ya da bizim satışında aracılık ettiğimiz mobilyalar kesinlikle çocuğun üzerinde olan etkisi düşünülerek tasarlanmaktadır.

Tasarlanan mobilyaların çoğunluğu Lego sisteminde, çocuğun hayal gücüne yönelik yön alıp o parçaları bir araya getirerek bir tasarım yapmaktayız. Bunu yaparken Vibel' in satış tekniğinin temeli doğru bilgi almakta yatmaktadır. Bunun içinde çok vakit harcamaktayız ve ailelerle burada uzunca bir görüşme yaparak belirli tekniklerle o doğru bilgileri toplayıp anne için ya da baba için değil çocuk için tasarlıyoruz. Genelde anne babalar kendi tarzlarına uygun oda da büyük büyük dolap istemekteler sonrasın çocuğun bu ortamda mutsuz olduğunu söylemektelerdir. 3 yaşında olan bir çocuğa kadife yatak başlığı vb. gibi malzemeler ve mobilyalar kullanıldığında çocuk kendini o ortama ait hissetmemektedir. Kendine ait hissetmesi için onun ilgi ve ihtiyaçları düşünülerek tasarlanması gerekmektedir. Çocuğun ilgi ve ihtiyaç kendi ile birlikte geçirdiği vakti ve üçüncü şahıslarla nasıl geçirdiğini çok iyi öğrenerek tasarlamaktayız. Sadece çocuk odası tasarlamaktayız.

Bizim hiç bir mobilya markamız Montessori eğitim sisteminden esinlenerek tasarlanmış diyemem fakat aklın yolu bir olarak doğru bir oda tasarlamak istiyorsan annenin, babanın değil çocuğun kendi ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir ortam tasarlamakta yatıyor. Vibel'in ilk kurucuları bu eğitim sisteminden belki yararlanmış olabilir çünkü Montessori eğitim sisteminde çok köklü bir sistemdir. Benzer bir felsefeyle yola çıktığı söylenebilir. Burada ki temel felsefe, çocuğun o ortamda özgür mutlu bağımsız olmaktır. Yetişkin birine ihtiyaç duymadan oyuncaklarına ya da ihtiyacı olan araçlara uzanabilmelidir.

EK-4. LİBERUM MONTESSORİ

Arzu Aydoğan

1997 yılında ODTÜ, Metalürji ve Malzeme Mühendisliğinden mezun olmuştur. İki yıl boyunca mühendis olarak çalışmış ve ardından 2001 yılında üniversite sınavına tekrar girerek ODTÜ Felsefe bölümüne başlamıştır. 2003-2005 yıllarında İngiltere’de bulunan Montessori Centre International tarafından Montessori Yöntemi eğitimini almıştır. 2003 yılında Sihirli Bahçe Montessori Okulu’nda Montessori Eğitmeni ve Yöneticisi olarak çalışmıştır. 2013-2014 akademik yılları arasında Kapadokya Meslek Yüksek Okulu, Çocuk Gelişimi Bölümü’nde, Montessori Öğretmen Eğitimlerini vermiştir. 2014 yılında Liberum Montessori Akademia’yı kurmuştur.

Montessori çok iyi ve pratik gözlemcidir. Bir maksada uygun araç tasarlıyor aracı ortama yerleştiriyor ve çocuklar bununla ilgilenirlerse, uzun süreli ve kendi istekleriyle uğraşırlarsa çocukların gelişimi için ihtiyaç duydukları deneyim bu araçta vardır demektedir. Montessori buradan yola çıkarak eğitimini sürdürmüştür. Duyularımızdan aldığımız bilginin beynin işlediği alanın büyüklüğü duyu organlarının büyüklüğüyle doğru olsaydı farklı sonuçlar çıkabilirdi. Bilginin ilk göze geldiğini düşünüyoruz ilk olarak eğer öyle olsaydı doğuştan kör olanlar doğrudan hayatın içerisinde giremezlerdi. Doğuştan kör olup dağda rehber olan bisikletçi bilmekteyim. Bu yüzden çocukların hareket ettirilmediği herhangi bir eğitim sistemi çocukta işe yaramaz. Amaçlı bir biçimde hareket etmeleri için araçlara ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu sebepten Montessori araçları eğer beyni başka türlü geliştirmenin bir yolunu bulamazsak elektrik vererek bulabiliriz. Çünkü dışarıdan elektrik almaktadır. Eğer ben belli noktalara ne kadar miktarda ne kadar derinlikte elektrik vereceğimi bulabilirsem eğer o zaman beyni istediğin mimariye sokup şekillendirebilmektedir. Belki ilerde bunu yapmak mümkün olabilir. Beyni şekillendirme bebeklikten başlamaktadır.

Montessori eğitimi en iyi biçimde çocuklara verebilecek ortam için en az 100-120m² sınıflar olmalıdır. Böyle bir imkân olmamasından dolayı farklı çözümler geliştirmekteyiz. Kapıları ortadan kaldırıp bir taraf kültür- biyoloji- bir taraf matematik orta alanlar çok geniş ama aslında teknik olarak çocuk salonun ortasında durup baktığında her alanı görüp beynine nereye o sırada yatkın olduğunu hissedip oraya gidebilmesi ve o uyararı dışardan

desteklemektir. Çocuklar her zaman kendi ihtiyacına göre gitmektedir. Kaba ve ince motor gelişimi bebekte, çocukta, yetişkinde aynıdır. Kontrol panelinde oturan beyinin deneyimleriyle gelişimiyle ellerini kullanarak bir nesneye ulaşması zaman alsa da neyin neye işe yaradığını öğrendikten sonra o gelişimini hızlandırarak tamamlamaktadır. Bu sebepten çocukları hareket ettirmek çok önemlidir. Bir ağaca tırmanan çocuk dengesini kurmayı öğrendikten sonra koşarken bu denge ile daha düzgün koşarak özgüvenini geliştirmektedir.

Montessori'de mobilyalar mümkün olduğu kadar çok kenarları sivri olmayan, çocuk boyutunda, asla kapaklı olmayan, çocukların rahatlıkla en üst rafı kendi boy seviyelerinden rahatlıkla görebilecekleri yükseklikte olmalıdır. Mobilyaların temel özelliği çocuk boyutunda ce sade olmalıdır diye belirtmektedir.

Google'ın kurucuları bizim başarımız Montessori eğitimi aldığımız için var demiştirler. Montessori eğitimi çocuğun beyin mimarisi bu mekân ve araçlara göre şekillendiriyorsa eğer o beyin mimarisinden çıkacak algoritmadan mutlaka Montessori ile bağlantı olması gerekmektedir, ayrı düşmesi mümkün değildir. O zaman dedim Google'ın algoritması bir Montessori sınıfındaki yerleşime uyar ve bunu ispatladığım bir seminer düzenlemiştir. Ortaya çıkan sonuç hem çocuğun kendi seçimi hem de sizin yönlendirmeniz, dışarda o mobilyaların ne kadar güze olduğu değil, araçların ne kadar dolu olduğu değil bir de onların soyut haldeki haritalandırıp çocuğa sunulması mekânı asıl değerli hale getiren şey olmaktadır. Bunu iyi belirlemek gerekmektedir. Aileler kendi yetişkin bakı açılarına göre bir mekâna giriyorlar ve o mekân onlara sunuluyor bunun üzerine satın alıyorlar ama bunun gerçekten çocuğun gelişimi için uygun olup olmadığına bakmamaktadır. Bir yetişkinin beğeneceği mekânla çocuğun ihtiyaç duyduğu mekân arasında çok büyük fark bulunmaktadır. İnsan beyninin yüzde doksanı fiziksel yapısı bütün mimarisi ilk altı yaşta oluştuğundan Montessori etkisi vazgeçilmez şekilde devam etmektedir. Eğer Montessori'ye devam etme imkânı olsa çok mutlu insanlar elde ederiz diye düşünmekteyim. Akademik başarısı çok yüksek değil yaptığı işi seven, mutlu birey olmayı başarmış, kendi kendine yeten insanlarımız olur diye düşünmektedir. Bu sebepten genel olarak okul öncelerinde araçların muhakkak çocuklara sunulması gerekmektedir.

EK-5. İZİN BELGELERİ

18.11.19

- Kendinizden kısaca bahseder misiniz?
- Mesleğiniz ve çalıştığınız yer ve konumunuz nedir?
- Mağazanız ile ilgili olarak tasarımı, tarzı hakkında bilgi verebilir misiniz?
- Çocuk mobilya nedir sizin için neyi ifade eder? Gelişim süreci nasıl olmuştur?
- Üretilen çocuk mobilyalarında kullanılan standartlar nedir?
- Sizce çocukta etkisi dđştđntđlerek mi tasarlanmıştır ve bu etkiler nelerdir?
- Üretilen çocuk mobilyaları mağazanızda oda mobilyaları dđřında başka alanlarda da hizmet vermekte mi?(Banyo, Mutfak vb . gibi)
- Bu üretim sürecinde herhangi bir eğitim sisteminden etkilenme olmuşmudur? (Montessori yatağı, araçları vb. gibi)

Katkınızdan dolayı teşekkür ederim. Kendime ait tez dđřında herhangi bir başka veride kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır. Tezimde Marka ismi ve isminizin kullanılmasına izin verdiğiniz için teşekkür ederim.

İLGİLİ
DUYGU MURSALOĞLU
İÇ MEKAN TASARIM UZMANI
MAPA
MOBİLYA VE AKSESUAR PAZARLAMA A.ř.
Akşemzelli Mah. 2306 Sok. Anadoluhisari ĩ. m.
Sit. A- Blok Ay. No: 11311 Mamak - ANKARA
Tđviki Bilgi Belgeleme No: 612 337 9663

TEZ SAHİBİ

İç Mimar Ceren KIZMAZ

25.11.2019

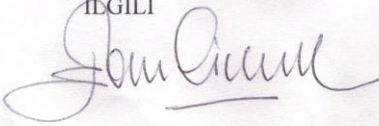
ÇOCUK MOBİLYA :

- Kendinizden kısaca bahseder misiniz?
- Mesleğiniz ve çalıştığınız yer ve konumunuz nedir?
- Mağazanız ile ilgili olarak tasarımı, tarzı hakkında bilgi verebilir misiniz?
- Üretilen çocuk mobilyalarında kullanılan standartlar nedir?
- Sizce çocukta etkisi düşünülerek mi tasarlanmıştır ve bu etkiler nelerdir?
- Üretilen çocuk mobilyaları mağazanızda oda mobilyaları dışında başka alanlarda da hizmet vermekte mi?(Bnayo, Mutfak vb . gibi)
- Bu üretim sürecinde herhangi bir eğitim sisteminden etkilenme olmuş mudur? (Montessori yatağı, araçları vb. gibi)

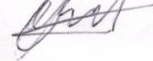
Katkınızdan dolayı teşekkür ederim. Kendime ait tez dışında herhangi bir başka veride kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır.

VİBEL MOLE

İLGİLİ

TEZ SAHİBİ
İç Mimar Ceren KIYMAZ

- Kendinizden kısaca bahseder misiniz?
- Mesleğiniz ve çalıştığınız yer ve konumunuz nedir?
- Mağazanız ile ilgili olarak tasarımı, tarzı hakkında bilgi verebilir misiniz?
- Çocuk mobilya nedir sizin için neyi ifade eder? Gelişim süreci nasıl olmuştur?
- Üretilen çocuk mobilyalarında kullanılan standartlar nedir?
- Sizce çocukta etkisi düşünülerek mi tasarlanmıştır ve bu etkiler nelerdir?
- Üretilen çocuk mobilyaları mağazanızda oda mobilyaları dışında başka alanlarda da hizmet vermekte mi?(Banyo, Mutfak vb. gibi)
- Bu üretim sürecinde herhangi bir eğitim sisteminden etkilenme olmuş mudur? (Montessori yatağı, araçları vb. gibi)

Katkınızdan dolayı teşekkür ederim. Kendime ait tez dışında herhangi bir başka veride kullanılmayacak ve paylaşılmayacaktır.

İLGİLİ

TEZ SAHİBİ

İç Mimar Ceren KIYMAZ